

ИШОНЧ

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

1999 йил 27 ноябр, шанба № 169 (816)

СЕШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

Халқаро ноғиронлар куни арафасида Нукусда «Мардик» соғломлаштириш-жисмоний тарбия жамияти фаолият кўрсата бошлади. Жамият ноғиронларни соғломлаштириш марказларини ташкил этиб, турли спорт ўйинларини ўтказиб туради. Шу мақсадда Қорақалпоғистон Республикаси оғир атлетика федерацияси Нукусдаги марказий спорт залини ноғиронлар ихтиёрига топширди.

9 январ - Президент сайлови куни ПРЕЗИДЕНТИМИЗ - ФАХРИМИЗ

Жиззах шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловда Ислоҳ Каримов номзодини қўллаб-қувватлаш бўйича вилоят меҳнаткашлари вакилларининг митинги бўлди.

Митингга сўзга чиққан Жиззах шаҳри меҳнат фахрийси Турсунбой Холметов, Фориш тумани тожик миллий маданият маркази вакили Шоди Шавқиев ва бошқалар Юртбошимизнинг халқимиз бахт-саодати йўлида юротаётган сиёсати, амал-

га ошираётган ишларидан мамнуният изҳор этдилар. 9 январ куни бўладиган Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловда Ислоҳ Каримов номзоди учун овоз беражакларини маълум қилдилар.

Митинг қатнашчилари бўлажак сайловда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримовнинг номзодини қўллаб-қувватлаш ҳақида Мурожаатнома қабул қилди.

(ЎЗА)

ОЛИЙ МАЖЛИСДА УЧРАШУВ

Мамлакатимизга расмий ташир билан келган Италия Республикаси мудофаа вазири Карло Скоњьямилло Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси раиси Э.Халилов билан учрашди.

Учрашувда томонлар икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик муносабатлари, дунё хавфсизлигига жиддий таҳдид солаётган халқаро террорчилик, диний экстремизм ҳамда уюшган жиноятчиликка қарши курашиш масалалари юзасидан ўзаро фикр алмашди. Бундай иллатларга қарши биргаликда курашиш, ўзаро тажриба ва ахборот алмашиш ло-

зимлиги қайд этилди. Шунингдек, мудофаани такомиллаштириш ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш борасида олий қорун чикарувчи орган фаолиятининг ўрни катта экани таъкидланди.

Италиялик меҳмонлар шу куни Ўзбекистон Мудофаа вазирлиги, Куролли кучлар академияси ва бошқа муассасаларга ҳам ташир бўюди.

Пойтахтдаги Марказий офицерлар уйида Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги билан Италия Республикаси Мудофаа вазирлиги ўртасида Мудофаа соҳасида ҳамкорлик тўғрисидаги ҳужуматлараро битим имзоланди.

МУРУВВАТ

Республика Ноғиронлар жамияти Тошкент вилояти бўлими 3 декабр - Халқаро ноғиронлар кунига пухта ҳозирлик кўрмоқда. Шу куни ноғиронлар, ёлғиз қариялар ва эҳтиёжманд оилалар ҳолидан хабар олинди, уларга байрам совғалари улашилади. «Соғлом авлод учун», «Қамолот», «Маҳалла», «Наврўз», «Болалар» жамғармалари вилоят бўлими мурувват тадбирларини ўтказди. 27 ноябрь куни хашар ўтказилиб, ундан тушган маблаг ана шу хайри ишларига сарфланади.

Асосий тадбир Олмалик шаҳрида бўлиб ўтади. Шу куни «Металлург» маданият саройида катта хайри концерти ўтказилади, савдо ярмаркалари ташкил этилади.

Мамлакатимиз кишилари сайловлар руҳи билан яшаётган бир пайтда касабга уюшмаларида хисобот-сайловлар зўр уюшқоқлик билан давом эттирилмоқда. Хусусан, Ўзбекистон Автомобил транспорти ва йўл ҳўжалиги ходимлари касабга уюшмаси Марказий Қўмитаси ҳам ўз конференциясига яхши тайёргарлик билан келди.

Хўш, ушбу тармок касабга уюшмаларида хисобот даврида қандай ютуқларга эришилди? Ёчимини кўтаётган муаммолар, камчиликлар, келгусидаги долзарб вазифалар нималардан иборат? Мазкур Марказий Қўмита раиси Мираҳмад Мирқосимов мухбиримизга шулар ҳақида сўзлаб берди.

Бозор муносабатлари жадал шаклланаётган бугунги кунда касабга уюшма аъзоларининг ҳуқуқий манфаатларини ҳимоя қилиш вазифаси биринчи ўринга чиқмоқда. Бунда жамоа шартномалари муҳим аҳамиятга эга. Мулкчилик ва ҳўжалик бошқаруви тизимининг ўзгариши жамоа шартномаси билан боғлиқ масалаларга бутунлай янғича ва талабчанлик билан ёндашишни тақозо этади. Муаммоларни ҳал этиш, ислохларни янада чуқурлаштиришга эришишда ҳурматли Президентимиз нутқларидаги йўл-йўриқ, қўрсатмалар етакчи омил бўлмоқда. Қилинган ишлар ўз самарасини берди. Масалан, Тошкент шаҳри 2-автомобил йўлининг «Тошшаҳар-Юрктранс» концернига қарашли 3-автомобил йўли, 125-Бўстонлик ҳиссадорлик автокорхонаси, Фарғона шаҳри 9-автомобил саройи, Қўқон йўл ва кўприк қуриш бошқармаси, 85-Яккабоғ автокорхонаси касабга уюшмалари, ҳўжалик раҳбарлари жамоа шартномаларини амалга ошириб, ишчи-хизматчиларнинг манфаатларини ҳимоя қилишда, меҳнат ва ҳаракат хавфсизлиги учун шарт-шароитлар яратишда бошқаларга ўрнак бўларли даражада иш олиб боришарди.

Шу билан бир қаторда, айрим тармок вилоят кенгашлирининг бошланғич ташкилотлар билан бўш ишлаганиги, касабга уюшма фаолларида ҳуқуқий билим етишмаслиги тўғрисида жамоа шартномаларида қўнгина асосий талаблар ўз ифодасини топмаётди. Томонларнинг мажбурияти сўзсиз баҳарлиши лозимлиги ҳақидаги моддалар киритилмаслиги, назоратнинг сустилиги ва бошқа камчиликларни Андижон, Самарқанд вилоятлари касабга уюшмалари мисолида қўришимиз мумкин. Шунинг учун жамоа шартномаларини тузишга ва амалга оширишга расмиётчилик билан қар-

раётган раҳбарларга ҳам қўнгиний талабни кўчатиришимиз лозим.

«Хўш, қўнунда ҳар хил қўнунчиликларни рўқаб қилиб, қўнунда касабга уюшмалари фаолиятини ташкил қилиш учун ҳўжалик раҳбарлари томонидан иш жойи бермаслик, алоқа, транспорт воситалари масалаларини ҳал қилмаслик ҳоллари учрамоқда. «Хоразмтранс» бирлашмаси раҳбарлари умуман касабга уюшма фаолиятини чеклашга, тўқсинлик қилиш йўлига ўтиб олдилар.

Касабга уюшмаларининг устувор вазифаларидан бири ҳодимларнинг амалда иш ҳақини оширишидир. Бу меҳнат унумдорлигини оширишга ундовчи омиллари кўчатирилади. Шу маънода жорий йилининг биринчи ярмида ўртача иш ҳақи «Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмасида - 14020 сўми, «Ўзавтотранс» концерни бўйича 9500 сўмга етди. Иш ҳақи бўйича энг оғир аҳвол «Ўзавтотранс» корхона ва ташкилотларида сақланиб қолмоқда. Яъни, корпора-

цияда юқоридики қўрсатилган давр ичида ўртача қўрсаткич 7336 сўми ташкил этди. «Фарғонатранс», «Анджонтранс» ва «Намангантранс» бирлашмаларида ўртача маош бундан ҳам кам.

Тармокдаги энг ташвишли ҳоллардан бири иш жойининг қаммайиб кетишидир. Мисол учун «Ўзавтотранс» концернида ўтган давр ичида иш жойлари-

та. У ҳам бўлса, чет эл сармоғларини кўпроқ жалб қилиш, кичик ва ўрта бизнес етакчи қўнға айлинишини таъминлашдир. Тармокимизда ушбу йўналишда ҳаракат қилиб, яхши натижаларга эришаётган ташкилотлар кўп. Масалан, «Ўзавтотранс» концерни чет эл технологияси асосида мармарни қайта ишлаш заводини қўрди. Жиззах вилоятида-

меҳнат биржаларига иш ҳақи фондининг 2 фоизи миқдорига маблаг ўтказиб турадилар. Лекин, бандлик фонди бизнинг тармокимизда қўнға қўринали ҳали бирон лойиҳани амалга оширган йўқ. Бу ҳам бўлса қорхона раҳбарларининг Меҳнат вазирлиги ва уларнинг жойлардаги ташкилотлари билан мақсадли алоқалари йўқлигидир.

«Меҳнатни муҳофаза қилиш» қўнунига жавоб берувчи шарт-шароитлар яратиш, меҳнат ва йўл ҳаракати хавфсизлигига эҳтиборни қўнатириш, меҳнаткашларнинг ишлаб чиқариш жараёнида шикастланиши олдини олиш масалаларини ҳимоя қилиш ва «Меҳнатни муҳофаза қилиш» қўнунлари касабга уюшмаларига меҳнаткашларни ҳимоя қилиш учун кўчи асос яратиши билан бирга унга янада катта масъулият юклайди. Чўнки юз бераётган ҳар бир бахтсиз ҳодиса учун ҳўжалик раҳбарли билан бирга касабга уюшма қўмитаси ҳам жавоб бериши керак.

Корхона ва ташкилотларда меҳнатни муҳофаза қилувчи хизматни ташкил қилиш, меҳнат ва ҳаракат хавфсизлиги бўйича жамоат комиссияларининг ишини қайтадан тиклаш, бу муҳим масалада ҳўжалик раҳбарлига бўлган талабчанликни ошириш орқали касабга уюшмалари йўл ҳодисаларини, жароҳатланган ва ҳалок бўлганлар сонинг қамайишига ўз ҳиссаларини қўндилар. Бунда «Анджонавтотранс» бирлашмаси, ТошАЭК корхонаси, «Тошвилоктранс» концернининг 2503-автомобиллар масида олиб борилаётган ишлар дикқатга сазовордир.

Ишчи-хизматчилар ва уларнинг оила аъзоларини соғломлаштириш, ижтимоий сўғурта тушушларининг тўқиллигини таъминлаш, маблагларни тўғри ва самарали ишлатиш бўйича ҳам ишлар олиб борилади. Хар ийли сиҳаттоғ, санаторий-профилакторийларда соғломлаштирилган ҳодимлар сони 36219 нафарга етди. Жорий йилда 10742 ишчи-хизматчи фарзандлари соғломлаштирилди. Тармокдаги 3 та санаторий-профилакторий таъмирланган, уларда доимий хизмат кўрсатиш имкониятлари яратилди. Хисобот даврида 13539 нафар ҳодим ўз соғлиқларини тикладилар.

ЭРТАНГИ КУНДАН УМИДИМИЗ КАТТА

раётган раҳбарларга ҳам қўнуний талабни кўчатиришимиз лозим.

«Хўш, қўнунда ҳар хил қўнунчиликларни рўқаб қилиб, қўнунда касабга уюшма фаолиятини ташкил қилиш учун ҳўжалик раҳбарлари томонидан иш жойи бермаслик, алоқа, транспорт воситалари масалаларини ҳал қилмаслик ҳоллари учрамоқда. «Хоразмтранс» бирлашмаси раҳбарлари умуман касабга уюшма фаолиятини чеклашга, тўқсинлик қилиш йўлига ўтиб олдилар.

Касабга уюшмаларининг устувор вазифаларидан бири ҳодимларнинг амалда иш ҳақини оширишидир. Бу меҳнат унумдорлигини оширишга ундовчи омиллари кўчатирилади. Шу маънода жорий йилининг биринчи ярмида ўртача иш ҳақи «Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмасида - 14020 сўми, «Ўзавтотранс» концерни бўйича 9500 сўмга етди. Иш ҳақи бўйича энг оғир аҳвол «Ўзавтотранс» корхона ва ташкилотларида сақланиб қолмоқда. Яъни, корпора-

цияда юқоридики қўрсатилган давр ичида ўртача қўрсаткич 7336 сўми ташкил этди. «Фарғонатранс», «Анджонтранс» ва «Намангантранс» бирлашмаларида ўртача маош бундан ҳам кам.

Тармокдаги энг ташвишли ҳоллардан бири иш жойининг қаммайиб кетишидир. Мисол учун «Ўзавтотранс» концернида ўтган давр ичида иш жойлари-

меҳнат биржаларига иш ҳақи фондининг 2 фоизи миқдорига маблаг ўтказиб турадилар. Лекин, бандлик фонди бизнинг тармокимизда қўнға қўринали ҳали бирон лойиҳани амалга оширган йўқ. Бу ҳам бўлса қорхона раҳбарларининг Меҳнат вазирлиги ва уларнинг жойлардаги ташкилотлари билан мақсадли алоқалари йўқлигидир.

«Меҳнатни муҳофаза қилиш» қўнунига жавоб берувчи шарт-шароитлар яратиш, меҳнат ва йўл ҳаракати хавфсизлигига эҳтиборни қўнатириш, меҳнаткашларнинг ишлаб чиқариш жараёнида шикастланиши олдини олиш масалаларини ҳимоя қилиш ва «Меҳнатни муҳофаза қилиш» қўнунлари касабга уюшмаларига меҳнаткашларни ҳимоя қилиш учун кўчи асос яратиши билан бирга унга янада катта масъулият юклайди. Чўнки юз бераётган ҳар бир бахтсиз ҳодиса учун ҳўжалик раҳбарли билан бирга касабга уюшма қўмитаси ҳам жавоб бериши керак.

Корхона ва ташкилотларда меҳнатни муҳофаза қилувчи хизматни ташкил қилиш, меҳнат ва ҳаракат хавфсизлиги бўйича жамоат комиссияларининг ишини қайтадан тиклаш, бу муҳим масалада ҳўжалик раҳбарлига бўлган талабчанликни ошириш орқали касабга уюшмалари йўл ҳодисаларини, жароҳатланган ва ҳалок бўлганлар сонинг қамайишига ўз ҳиссаларини қўндилар. Бунда «Анджонавтотранс» бирлашмаси, ТошАЭК корхонаси, «Тошвилоктранс» концернининг 2503-автомобиллар масида олиб борилаётган ишлар дикқатга сазовордир.

«Ишонч»га жавоб берадилар

ГАЗЕТАДАН МИННАТДОРМАН...

Газетамизнинг шу йил 5 ноябр сониди «Қўнуний ҳақимни қачон оламан?» сарлавҳали мақола босилган эди. Мақола Нарпай туманидаги Янгиқўрғон қишлоғида яшовчи Зилола Султонованинг тахририятга йўллаган шикоят бўйича тайёрланган бўлиб, унда аёлнинг ёш боласи борлиги сабабли уйда ўтирганлиги, ўзи ишлаган туман шифохонасида нафақа пулини ололмаётгани боис уни ундириб беришда қўмаклашишни сўраган эди.

Нарпай туман марказий шифохона бош шифокори Х.Хамроевнинг бизга маълум қилишича, мақолада келтирилган далиллар тўғри. Дарҳақиқат, З.Султонова болаларига беш ойдан бери нафақа олмаган. Туман молия бўлими томонидан нафақа пуллари учун лимит тўғридан тўғри сабабли шундай ҳол юз берган эди. Ҳозирги кунда унинг талаби қондирилди.

— Мен ҳақиқатдан ҳам 1999 йил июн ойидан буюн берилмаётган болалар нафақа пулини олдим. Менинг мушуқлими осон қилгани учун «Ишонч»га ўз миннатдорчилигини билдираман, — дейилади. З.Султонованинг тахририятга йўллаган иккинчи хатида.

ҲАМКОРЛИК МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Австрия Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги давлат котиби Бенита Ферроро-Вальдерер бошчилигидаги делегация Ўзбекистон Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигига ташир бўюди.

Учрашувда икки мамлакат ўртасидаги иқтисодий алоқалар йилдан-йилга ривожланиб бораётган бўлса-да, бу ҳамкорликнинг қўламини имкониятлар даражасида эмаслиги таъкидланди. Ҳозир Ўзбекистонда Австриянинг санокли фирма ва компаниялари фаолият кўрсатмоқда. Ваҳоланки, юртимизда хоржий тадбиркорлар учун яратилган қўлайликлар ва мамлакатимизнинг кенг имкониятлари бундай фирмалар сонини янада кўпайтириш учун пухта заминдир. Сўхбат чоғида бу фикр бир неча бор алоҳида таъкидланди.

Учрашувда ўзаро иқтисодий алоқаларни ривожлантириш ва томонларни қизиқтирган бошқа масалалар юзасидан фикр алмашилди.

(ЎЗА)

Касаба уюшмаси - даъвогар

Ойбек Охунов ҳам ўз тенгқурлари қатори қиндик қони тўқилган жой - Учқўрғон туманидаги Қўғай-Улмас қишлоғидаги бепойн даладаларга меҳр қўйиб улғайди. Урта мактабни тугатиб, онасига суянчиқ бўлиш ниятида қўлға кетмон олди. Улғубек номли ширкат ҳўжалиги раҳбарлари меҳнатга чанқок йигитдаги эпчиллик, уддабуронлигини кўриб 1998 йилнинг 1 июлидан ўсимликларни ҳимоялаш бригадасига ишга қабул қилишди. Ойбек ўз зиммасига юклатилган вазифаларни қўнғилдагидек бажаришга интилди. Лекин, янги йил арафасида бир оғиз оғохлантирмай уни тўтзорларни кўриқлаш учун қоровулликка ишга ўтказишганини маълум қилиб қолди. «Балки вақтинчалиқлар, ҳар ҳолда раҳбарлар бир нарсани пухта ўйламасдан бирон қарорга келишмайди-ку, бироз сабр қилиш керак. Тузуқроқ сўзлашса бўлди-да», деган ўйга борди у.

Ориятли йигит эмасми, мазкур ишда ҳам тиниб-тинчимайди - далама-дала кезди, қимлар биландир баҳслашди, иш манфаати юзасидан талаб қилди. Хуллас, бу ерда ҳам ўз вазифасини виждонан бажаришга ҳаракат қилди. Қўнлар оқар сувдек тез ўтаверди. Ҳаш-паш дегунча май ойи охиради. Бирок тирикчилик учун энг муҳим нарса - иш ҳақидан дарак йўқ эди. Беш ой мобайнида қуруқдан-қуруққа ишлаш қайси қонунда ёзилган ўйи? Бунинг устига онаси ҳам ҳали маош олмаганди. Табиийки, бундай ҳолат Ойбекни ҳўжалик раҳбарларидан ўз қонуний ҳақини бир неча бор талаб қилишга мажбур этди. Лекин, ҳар сафар ҳам жавоб бир хил эди: - «Пул йўқ, қўнун!»

Рўзгор - ғор, дейди халқимиз. Наҳора, ҳалол меҳнат пулини ололмагандан рўзгордан барақа қонди. Оиладаги бир неча жон онасининг қўлига қараб қолишган. Ишқилиб, оқибатли кишилар бор бўлсин. Қўни-қўшни, ишбилармон, тадбиркор дегандай - бир чеккада томошабин бўлиб туришмади. «Омад чопганини қарангки, ҳўжалиқдан ҳам бир ойлик иш ҳақи униб қолди. Шу заҳотиёқ уни қарз берганларнинг бир қисмига улашиб чикди.

Нима бўлганда ҳам қонуний ҳақини ундириб беришда ёрдам кўрсатишларини сўраб вилоят касабга уюшмалари Кенгашига арзнома йўллади. Хат мазмуни билан чуқур танишиб чиққан Кенгаш бош ҳуқуқшуноси Фоғуржон Каримов ишни пайсалга солмасдан шу қўнғиёқ ҳўжалиқда бўлиб, ҳақиқий аҳвол билан танишиди. Кейин яна борди. Ухуллас, оқни оққа, қорани қорига ажратмагунча қўймади. Текширишлар якуни О.Охуновнинг фойдасига ҳал бўлди. Эҳтиборингизга ана шу тек-

димнома юзасидан бирон-бир ижобий саяё-ҳаракати сезилмади. Аксинча, улар ўзларининг нотўғри ҳатти-ҳаракатларини хаспўшлаш мақсадида турли-туман ҳўжатлар тўплашга киришдилар. Шундан сўнг вилоят касабга уюшмалари Кенгаши тавсиясига қўра агросаноат мажмуи ҳодимлари касабқўми бу масалада иш ҳал қилиб беришни сўраб Учқўрғон тумани судига мурожаат қилишга мажбур бўлди.

Туман судининг шу йил 8 ноябрда судья Х.Холмирозав раислигида бўлиб ўтган очиқ суд мажлисида Ойбек Охуновнинг шикоятчи хар томонлама, атрофликча қўриб чикилди. Суд мажлисида вилоят тармок қўмитаси меҳнат ҳуқуқи инспектори М.Ҳайдаров даъвогар вақил сифатида иштирок этди. Ширкат ҳўжалиқдагилар ўзларининг нотўғри ҳатти-ҳаракатларини оқлашга уриниб қўрдилар. Шоша-пиша тўплаган «ҳўжатларини» тақдим этмоқчи бўлдилар. Лекин олдиндан ҳеч қанақа дафтарда қайд қилинмаганлиги учун улар инобатга олинмади. Ва, ниҳоят, даъвогар - агросаноат мажмуи ҳодимлари касабга уюшма вилоят қўмитасининг Ойбек Охуновнинг манфаатлари юзасидан уни аввалги иш жойига тиклаш, иш ҳақини ундириш ҳақидаги даъво аризасини қаноатлантириш, мажбурий бекор юрган вақти учун ширкат ҳўжалиқидан 29870 сўм ундириш юзасидан суд қарори эълон қилинди.

Ҳа, касабга уюшмаси меҳнаткашларнинг ҳақиқий ҳимоячиси, ишончли суянчиги эканлигини яна бир бор амалда кўрсатди.

Янги нашр Тақдимоти

Андижон вилояти шаҳар ва туманларида қирғиз миллиятига мансуб 70 миңдан зиёд аҳоли истиқомат қилади. Вилоятнинг Ҳўжаобод туманида улар айниқса кўп яшайди. Бу ерда Марказий Осиё маданияти ассамблеяси томонидан нашр этилаётган «Марказий Осиё маданияти» газетаси қирғиз тилидаги нашрининг тақдимоти бўлиб ўтди.

Тақдимот маросимида янги нашр муҳарририяти, вилоятдаги қирғиз-миллий маданият маркази, жамоатчилик вакиллари сўзга чиқиб, мазкур газета Урта Осиё халқлари ўртасида дўстлик ва биродарлик, маданий ва маърифий алоқаларни янада ривожлантириш, миллий ва умумбашарий қадриятларни бойитишга хизмат қилаганини таъкидладилар.

Обиджон ЖУМАНАЗОВ, Абдунаби МАННОПОВ, «Ишонч» мухбирлари.

1999 йил
5 декабр -
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси, халқ
депутатлари вилоят,
туман ва шаҳар
кенгашларига сайловлар куни

САЙЛОВЛАР – КУЧЛИ ДАВЛАТДАН КУЧЛИ ЖАМИЯТ САРИ ЕТАКЛАЙДИ

2000 йил
9 январ -
Ўзбекистон
Республикаси
ПРЕЗИДЕНТИ
сайлови куни

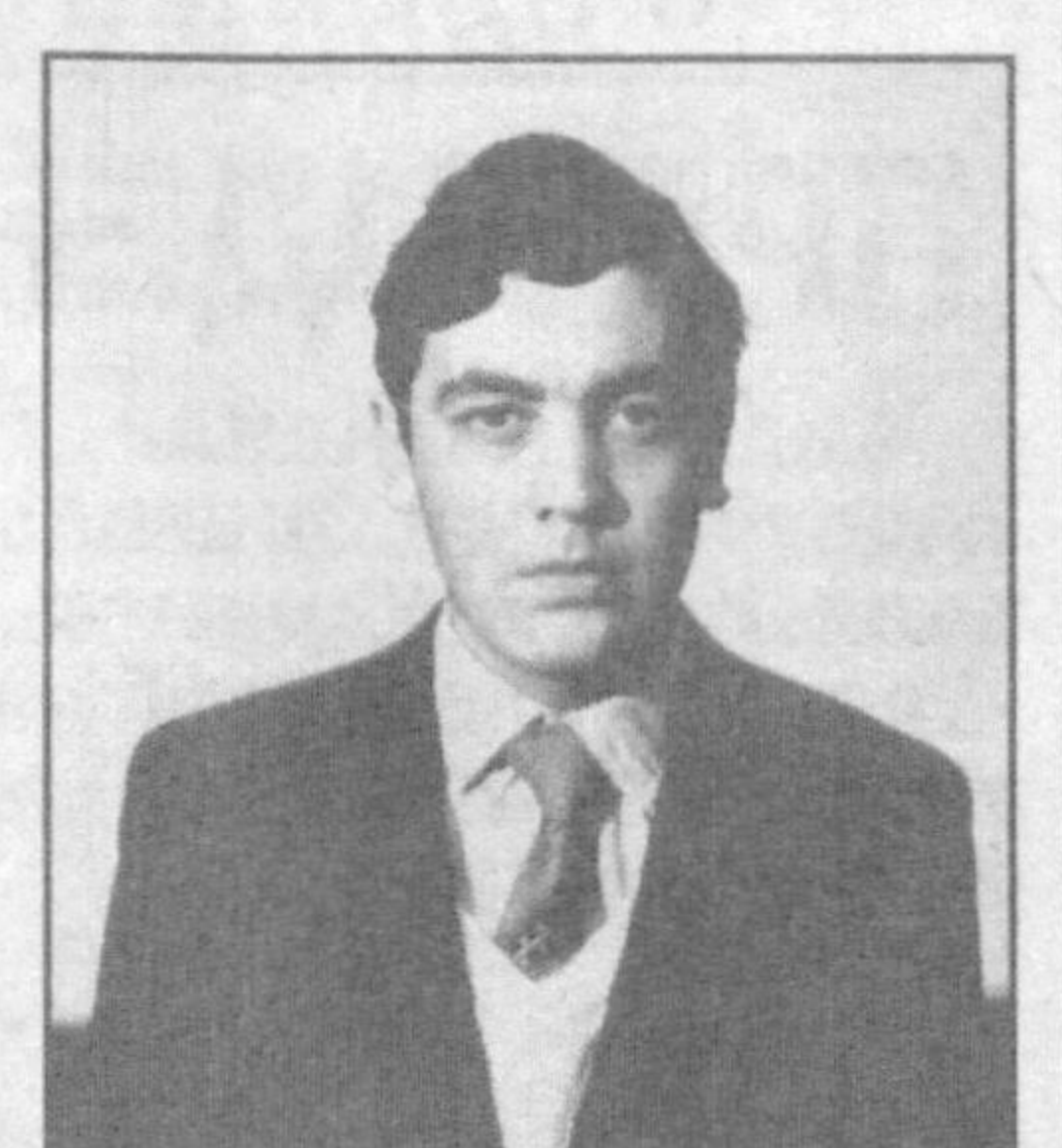
Сайловолди жараёнларининг нақадар қизгин ва ошқоқор тус олганлигидан ҳам маълумки, бор-йўғи бир ҳафтадан сўнг сайловларимиз бутунлай янги ҳаётга бўлиб ўтади. Эндиликда ватандошларимиз эртанги ҳаётимизнинг қандай бўлиши кўп жиҳатдан бугунги Парламент ва унинг аъзоларига боғлиқ эканини жуда яхши англайдилар. Айни шундай вазиятда эса сайлов ваколатига эга бўлган ҳар бир киши Олий Мажлис депутатлиги учун кимга овоз бериш лозим? Президентликка кимни сайлаш керак? - деган фикрларни ҳаёлидан ўтказмай илжи йўқ.

тиб маҳаллий манфаатларни кўзлаб, бирор номзода овоз берадиган бўлса, демак ҳануз эскича тафаккурдан воз кеча олмабди. Чунки бугунги сайловлар сайловчи билан манфаатдорнинг биринчи навбатда ақлу идрок билан «етти ўлчаб», керак бўлса, етмиш ўлчаб бир кесган ҳолда иш тутишни талаб қилади.

қийсий ўрганиши лозим. Масалан, номзод қандай бўлмасин юксак маънага, азбаройи депутатлик имтиёзларига эга бўлиш учун ўз виждонидан кечиб, ҳар қандай ёлгон ва норéal масалаларни кўтарайтган ёки табиий шaroитга мутлақо мос келмайдиган ўзгаришларни амалга оши-

МАКТАБ ЖОНКУЯРИ

Дунёда табаррук жойлар кўп. Самарқанд ҳам шуларнинг бири. Бу заминда не-не улуг аждодларимизнинг муборак излари қолган. Регистон, Шохизинда, Бибиҳоним, Гўри Амир каби ўнлаб тарихий обидалар бобоқалонларимизнинг барҳаёт руҳлари тимсоли янглиг то ҳануз башариёт аҳлини ҳайратга солиб турибди. Бу заминга қадам қўйган, буюк аждодларимиз билан гўйибона мулоқот қилган инсон қалби ҳам осмон қадар юксалишига шубҳа йўқ.

Давлат ака эса қадим Регистон майдонидан тўрт қадамгина наридаги Қозикалон маҳалласида туғилиб ўсди. Умуман, унинг ҳаёти тарихи дунё ибтидосига тугаш Самарқанднинг эски шаҳар қисмида кечаётди. Самарқанд давлат дорилфунунининг физика факультетини битиргач, Давлат ака Хўжаев ўзи ўқиб, олтин медал билан битирган Сиеб туманидаги 52-мактабга 1986 йилда ўқитувчи бўлиб ишга келди. Ишни илк бошлаган куни унга устозлари, айниқса, шу мактабда ўттиз йилдан бери она тили ва адабиётдан болаларга сабоқ бераётган онаси Жамшида Маҳмудованинг омад тилаганлари асло ёдидан чиқмайди. Шундан буёғига ҳам 13 йилдан зиёд вақт ўтди. Бу орада Давлат ака меҳнати, билими, тиришқоқлиги билан обрў топди. Шу боис уни мактаб директорининг маънавият-маърифат ишлари бўйича ўринбосари, мактаб илмий бўлим мудири лавозимларига муносиб кўришди. Кейин у Сиеб туман халқ таълими бўлимида услубчи, услубхона мудири, назоратчи бўлиб ишлади. Шу йил туман таълим ва фан ходимлари кассаба уюшма ташкилотининг конференциясида Давлат Хўжаев туман кассаба уюшма кўмитаси раислигига сайланди. Не бахтки унинг номзоди «Фидокорлар» партиядан Самарқанд вилоят Кен-

тиб қолишмоқда. Ёки кўпроқ ҳақ олиш учун меъёрдагидан зиёд дарс беришади. Табиийки, толиқиш таъсирида дарслар сифатига путур етади. Шу сабабларга кўра ёш кадрлар ҳам мактабга келишга ошиқимайди. Масалан, бу йил тақсимотда 32 ёш ўқитувчи ишга келиши кутилган бўлса, бу эҳтиёжнинг яримдан кўпроги қондирилди, холос. Яна бир масала. Иқтидорли ўқувчиларнинг аксарияти кечки таълим марказларига кетиб қолишапти, ундан бўш вақтларида эса репититор-ўқитувчилардан сабоқ олишади. Бунинг сабабини изоҳлашга ҳожат бўлмас керак. Ниҳоят, мактаб аттестатининг обрўсини кўтариш керак. Чунки ўқувчилар ўзлари танлаган йўналишга дахлдор фанлар билангина машғул бўлиб қолишмоқда. Бу уларнинг фикр доираси тор бўлиб қолмасмикан, деган ҳавотир уйғотилади кишида. Буларнинг ҳаммаси Давлат аканинг мактаб, таълим-тарбия ишларига дахлдор дарду ташвишларидан бир қатра холос.

Шу кунларда 5-Регистон сайлов округидан вилоят Кенгаши депутатлигига номзод Давлат Хўжаев ўз ҳаракат дастури билан сайловчиларини таништирмоқда.

Р.ҚУРБОНОВ, «Ишонч» муҳбири.

САЙЛОВЧИ ВА НОМЗОД ТАНИШУВИ САЙЛОВ КУНИГАЧА ДАВОМ ЭТИШИ ЗАРУР

Агарки, сайловлар бизни ўйлантираётган экан, демак, биз сайловчи ва сайланувчининг ҳуқуқий ваколатлари билан мукамал танишиб чиқмоғимиз зарур. Зеро, янги сайловлар аввалгиларидан бутунлай фарқ қилади. Шу тўғрисида сайловчи қандай ваколатларга эга эди? Сайлов конунларида акс этган ваколатлар билан ҳаёт ҳақиқати ўзаро мувофиқ эдими? Йўқ, асло! Бугун-чи? Собик шўро тизими даврида сайловчи умумда мутлақо аралаштирилмасди. Ҳукмрон Компартия ўз депутатларини «сайлаб» олар экан, сайловчи ўзи истикомат қилувчи округдан сайланган депутатни давлат аҳамиятига молик йирик ишларни муҳокама қилувчи ўз вакили деб эмас, балки ўзи яшаб турган туман, шаҳар, вилоят муаммоларини юқоридан туриб осонгина ҳал этиб берадиган шахс сифатида кўради. Аслида эса ҳар бир муаммони ҳал этишнинг ўз масъул кишилари ва маъриди бор. Шу жиҳатдан олиб қараганда бугунги сайловчи кенгаши-мустабид тузум ҳукмрон пайтавдидек ўта тор фикр юри-

риш каби ҳаёлий, сароб ваъдаларни бераётган ё бўлмас аллақачон давлат режасига киритилган ва имкониятга кўра босқичма-босқич амалга оширилаётган ишларни гўёки ўзи «амалга ошироқчи» бўлаётгандир. Табиийки, бундай вазиятда у ё берган ваъдасини давлат режаси бўйича амалга ошиши билан сўвдан қуруқ чиқибди кўзлайди ёхуд бутун мандати давомида сайловчилардан қочиб юриш ёки шу каби хомтаъма умидлар билан депутатликни ўтказишни ўйлаётгандир. Шунинг учун ҳар бир сайловчи номзодларнинг сайловчи дастуруларини пухта ўрганиб чиқиши, уларнинг мамлакат конунларига қанчалик мувофиқ ёки номувофиқ эканлигини чуқур таҳлил қилиши лозим. Яна шунинг қайд этиб ўтиш лозимки, тоталитар тузум сайловларининг сарқити бўлган «ун тарқатиш», «ёғ тарқатиш», «зиёфатбозлик» йўли билан депутатлики

сотиб олишга ҳаракат қилаётган номзодлар ҳали ҳам учраб турибди. Уларга овоз бериш эса Ватан биздан кутаётган ва бизнинг муаммоларимизни ҳал қилувчи номзодлар сараланаётган бир пайтда ўз виждонимизни, Она юрт, халқ олдидаги бурчимиз, садоқатимиз ва келажак авлодлар олдидаги масъулиятимизни «бир қол ун», «бир челак ёғ», «битта зиёфат»га алмашиб, сотиш билан баробардир. Шу ўринда ҳар бир номзод ҳам айна яхлит жараённинг асосий иштирокчиларидан бири сифатида виждон ва ақл билан сидқидилдан ҳаракат қилсалар миллат ва жамиятимизга рунақи учун қатта хизмат қилган бўлади. Бу эса уларнинг гарчанд депутат бўлиб сайланмаган тақдирда ҳам ҳалол бир инсон сифатида бугунги ўтиш даври масъулиятини тўғри тушуниб этиб, тўлиқ ҳис қилганлигидан далolat беради. Таъбир жоиз бўлса, бундай танти хатти-ҳаракатнинг ўзидек ўша номзоднинг ўз эли ва юрдошлари келажак учун қўшган хиссаси бўлади десак, янглишмаймиз. Зеро, инглиз фойласуфи ва иқтисодчиси Жон Стюарт Милль таъкидлаганидек, «Давлатнинг қилар-қилмай охири-оқибати уни ташкил қиладиган шахслар кадр-қимматига боғлиқдир».

Фазлиддин РАВШАНОВ, Бахтиёр ШЕРАЛИЕВ.

ҲУҚУҚ ВА БУРЧ

Айни кунларда республикамизнинг барча ҳудудларида бўлажак сайловларга қизгин тайёргарлик кўриломоқда. Бу эса жойлардаги сайлов комиссиялари зиммасига катта масъулият юклайди. Термиздаги 139-сайлов округидан Олий Мажлис депутатлигига бир ўринга 6 номзод кўрсатилган. Турли партиялар ва ташаббускор гуруҳидан вилоят кенгашига эса 4 депутатлик ўринга 18 номзод рўйхатга олинган. Термиз шаҳар халқ депутатлари кенгашидаги 30 ўрин учун 93 номзод курашмоқда. Ҳозир шаҳардаги 34 та сайлов участкасининг ҳар бирида сайловчи ишлари қизгин бормоқда. Сайловчиларга сайлов конунларини, йўл-йўриқларини тушунтириш ишлари яхши йўлга қўйилган.

Суратда: Бу йил биринчи марта овоз беришда иштирок этадиган сайловчилар билан сайлов участкаси раиси муровини Рўзи Хайдаров (ўртада) тушунтириш ишларини олиб бормоқда.

И.ХЎЖАЕВ (ЎЗА) олган сурат.

Конституция куни олдида ҚОМУСИМИЗНИНГ АДОЛАТ ВА ҚОНУНИЙЛИК ТАМОЙИЛЛАРИ

Конституциявий конун-қондаларнинг жамиятимизга татбиқ қилиниши ҳуқуқий давлатнинг ўзига хос хусусиятидир. Давлатнинг бу хусусияти конституциявий меъёрларнинг амалга оширилиши учун ҳуқуқий асос яратеди.

Конституцияимизнинг давлатимизни ва жамиятимизни ривожлантиришдаги аҳамияти шундан иборатки, у жамиятнинг бозор муносабатларига ўтишида давлатнинг иш фаолиятини аниқ - равшан белгилаб беради. Чунки, жамият ривожланишининг энг ишончли синалган йўли - қонунийликдир. Конституция бозор муносабатлари шароитида, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, мажбуриятлари давлат томонидан қафолатланиб, мансабдор шахсларнинг фуқаролар олдидаги масъулиятини оширишга қаратилган ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилишига пойдевор яратди. Олий Мажлисининг 1995 йилги сессиясидаги судга шикоят қилиш тўғрисидаги қонуни ҳамда 1993 йил 6 майдаги «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси тўғрисида»-ги, 1993 йил 2 сентябрдаги маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисидаги қонун ва «Кадрлар бўйича Миллий дастур»лар тегишли органларнинг ўз фуқаролари олдида вазифаларини тўла бажари-

риши учун имконият яратеди. Давлатимиз раҳбарининг «Қонунийлик ва ҳуқуқ-тартибот тантана қилмас, шахсининг ҳуқуқлари ва эркинликлари, қаттиқ интизом, ички уюшқоқлик ва масъулият устувор бўлмас, қонунлар ва анъаналар ҳурмат қилинмас, ҳуқуқий давлатни тасаввур қилиб бўлмайд», деган сўзларини эслайлик-а. Демак, давлат Конституция ва қонунларда белгиланган ваколатларини бажаради. Аслида ҳуқуқий давлатнинг негизи ҳам қонунийликдир. Фуқароларнинг ўзаро муносабатлари ва унинг органлари билан бўлган алоқалар қонун асосида бўлиши, қонунларга ҳамма бир хилда итоат этиши керак. Бирор манфаат йўлида қонуннинг бузилишига йўл қўйилмаслиги лозим. Бунинг учун Конституцияимизни ва унинг асосида қабул қилинган, ҳаётимизга татбиқ қилинаётган қонунларимизни ўқиб-ўрганишимиз, ҳуқуқларимизни қандай ҳимоя қилишни билишимиз лозим. Бу ҳозирги замоннинг муҳим шартла-

ридан. Ҳар қайси мақолага жавоб хати экан? Дарҳол газета таҳламини варақлаймиз. «Маош кечикапти. Сабаб?» сарлавҳали мақолага кўзимиз тушади. Муаллифлар: Самарқанд вилояти прокуратураси умумий назорат бўлими прокурори, адлия маслаҳатчиси Е.Турдиев ва «Ишонч» муҳбири Р.Қурбонов. Гап нима ҳақида кетаётганини эслаш учун мақолани яна бир бор кўздан кечиришимиз. «Вилоятдаги бир қатор йўловчи ташиш билан шуғулланувчи транспорт корхоналарида иш хақи тўлаш аҳволи ўрганилганда янада ноҳуш манзара намоён бўлди, - дейилади мақолада. - Масалан, Самарқанд шаҳридаги 146-автожамланмада (директори О.Матёкубов) иш ҳақидан қарзлар 2 млн. сўм... дан ошиб кетган.» Биз уч нукта қўйган жойда яна уч кор-

Луқма

Тахририятга танқидий мақола юзасидан жавоб хати келди. Унда шундай дейилади: «На страницих Вашей газеты «Ишонч» от 10.11.99 года была опубликована статья Генерального прокурора областной прокуратуры, где сообщалось о том, что на автопарке №146, директором которого является Матякубов О.Э., задолженность по заработной плате на 1.10.99 года составляет 2000,0 тысячи сумов. На сегодняшний день задолженность по заработной плате полностью погашена на 1.11.99 года она составляет 540,0 тысячи сумов. (Это начисление на октябрь месяц). Директор автопарка №146 Матякубов О.Э.»

АЛАҲСИРАШ

Бу қайси мақолага жавоб хати экан? Дарҳол газета таҳламини варақлаймиз. «Маош кечикапти. Сабаб?» сарлавҳали мақолага кўзимиз тушади. Муаллифлар: Самарқанд вилояти прокуратураси умумий назорат бўлими прокурори, адлия маслаҳатчиси Е.Турдиев ва «Ишонч» муҳбири Р.Қурбонов. Гап нима ҳақида кетаётганини эслаш учун мақолани яна бир бор кўздан кечиришимиз. «Вилоятдаги бир қатор йўловчи ташиш билан шуғулланувчи транспорт корхоналарида иш хақи тўлаш аҳволи ўрганилганда янада ноҳуш манзара намоён бўлди, - дейилади мақолада. - Масалан, Самарқанд шаҳридаги 146-автожамланмада (директори О.Матёкубов) иш ҳақидан қарзлар 2 млн. сўм... дан ошиб кетган.» Биз уч нукта қўйган жойда яна уч кор-

Жамоа доимий иш билан таъминланди

Тахририятга танқидий мақола юзасидан жавоб хати келди. Унда шундай дейилади: «На страницих Вашей газеты «Ишонч» от 10.11.99 года была опубликована статья Генерального прокурора областной прокуратуры, где сообщалось о том, что на автопарке №146, директором которого является Матякубов О.Э., задолженность по заработной плате на 1.10.99 года составляет 2000,0 тысячи сумов. На сегодняшний день задолженность по заработной плате полностью погашена на 1.11.99 года она составляет 540,0 тысячи сумов. (Это начисление на октябрь месяц). Директор автопарка №146 Матякубов О.Э.»

Чинобод тайёрлов-ишлаб чиқариш корхонасида янги ишлаб чиқариш цехларининг барпо этилиши меҳнаткашларни масъулий эмас, доимий иш билан таъминлаш, бунинг устига, анчагина янги ишчи ўринларини ташкил этиш имконини беради. Андижон вилоятининг Балхик туманидаги яқинда акциядорлик жамиятига айлантирилган бу савдо ташкилоти мева-сабзавотлар ва поллиз экинларини сақлаш ва сотиш билан шуғулланади. Шунинг учун ҳам қиш мавсумида ходимларнинг кўпчилик қисмини бир неча ойга мажбурий таътилга юбориш одат бўлиб қолган эди. Корхона раҳбари Лолаҳон Фаниева ташаббуси билан дастлаб консерва цехи очилди. Бу билан мева-сабзавотлар исроф бўлишининг олди олинди, харидорлиги яхши мақсулот ишлаб чиқарила бошланди. Сўнгра қурилиш бригадалари ташкил этилди. Бу бригадалар ҳозир турли ташкилотлар ва аҳолининг буюртмаларини бажармоқда. Кейинчалик эса, янги фойдали иш - галлани навлар ҳамда қокори сифатли уруғ танлашга киришилди. Шу тариха корхона жамоаси йил мубайнида иш билан таъминланди, бунинг устига, 60 дан ортиқ киши янги ўринларга жалб этилди.

З.РИХСИЕВ (ЎЗА)

Фарход ТОҲИРОВ, доцент.

КАСАБА УОШМАЛАРИ МЕХНАТКАШЛАР ҲАҚ-ҲУҚУҚИНИНГ УСТУВОР ҶИМОЯЧИСИ

Жиззах

ФАОЛИЯТ ОЙНАСИ

Вилоят касаб ва уюшмалари ташкилотларининг умумий сони - 2034 та бўлиб, улар сафига 229000 нафар касаб ва уюшма аъзоларини бирлаштириб турибди.

Цех касаб ва уюшмалари 1054 та, касаб ва уюшма гуруҳлари 1358 тани ташкил этади.

Хисобот-сайловларда 10059 киши касаб ва уюшма кўмиталари аъзоллигига, 1847 киши кўмита раислигига, 5546 киши тафтиш комиссияси аъзоллигига сайланди.

Ҳозирги пайтда 25 та ви-

лоят, 28 та туман миқёсидаги битимлар, 1784 та жамоа шартномалари амал қилмоқда.

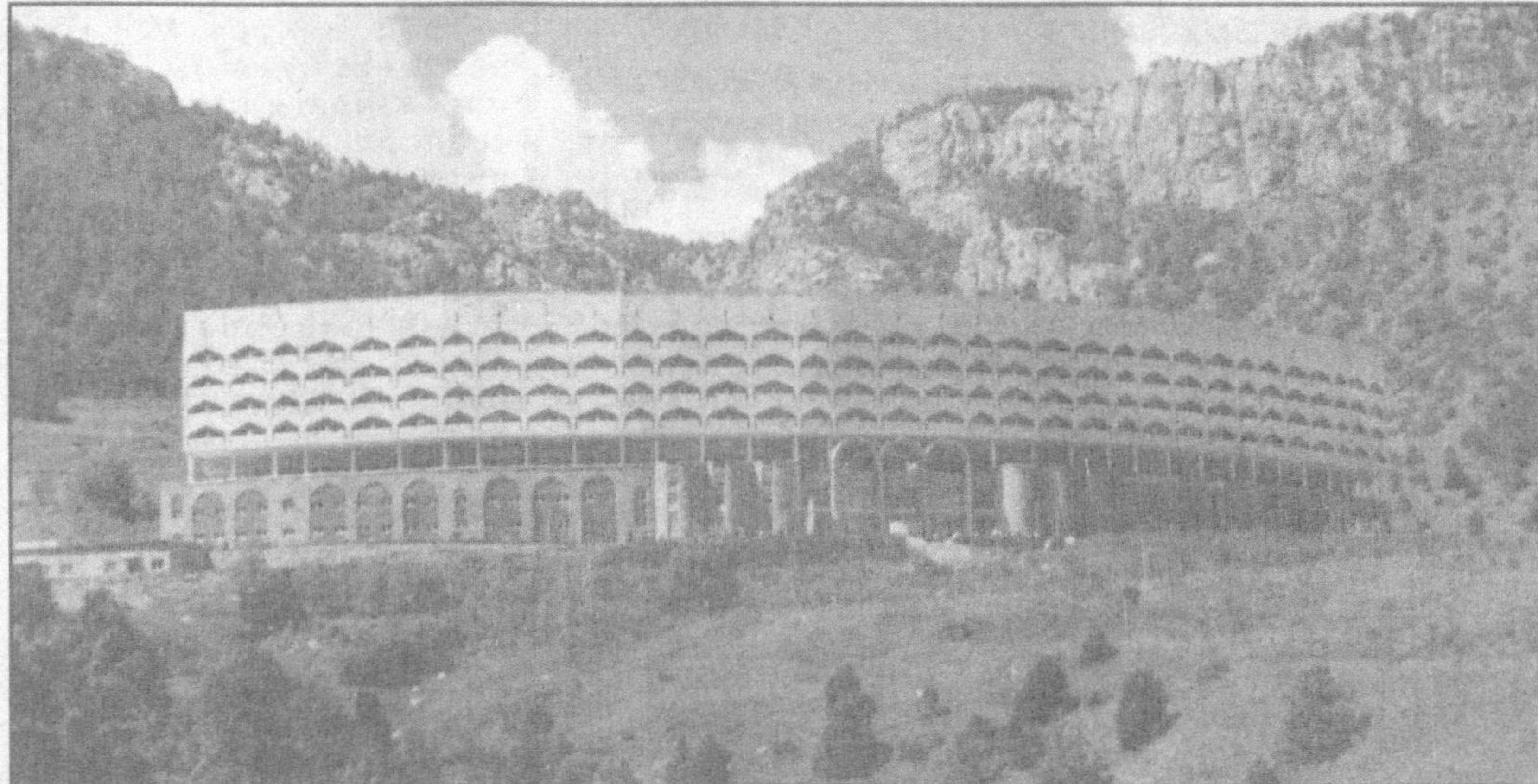
Утган беш йилда вилоят меҳнаткашлари 7920 та санаторий йўлланмалари берилди.

Меҳнат муҳофазаси бўйича 736 та текшириш ўтказилиб, 15 та корхона фаолияти вақтинча тўхтатиб қўйилди. Меҳнат муҳофазаси қонунчилигини бузган айбдорларни жиноий жавобгарликка тортиш учун 37 та ҳужжат ҳуқуқ тартибот идораларига юборилди. Меҳнат нозирлари тақлифи билан 66 киши вази-

фисдан четлатилди.

Вилоятнинг Бахмал, Зомин, Фориш, Галлаорол сингари тоғолди туманларида 18 та болалар оромгоҳлари бўлиб, уларда ҳар йили 20 мингдан ортиқ бола мириқиб ҳордиқ чиқаради. Мактаблар қошидаги оромгоҳларда 12 минг бола дам олди.

Кам таъминланган, иқтисодий ноҳор оилаларнинг 10 мингдан ортиқ фарзандлари касаб ва уюшмалари бошланғич ташкилотларининг бепул йўлланмалари билан таъминланиб, оромгоҳларда бўлишди.

Ким мириқиб дам олишни истамайди дейсиз. Зоминга келинг. Онадан янги туғилгандек бўласиз. Фақат йўлланма олишдан олдин ўзингиз ишлаётган корхона касаб ва уюшма кўмитасига мурожаат этинг. Ҳаражатнинг бир қисмидан фориг бўласиз.

Суратда: «Зомин» санаторийси.

Бошланғич ташкилотларда нима гап?

ЯНГИ ҲАҚ БЕРИШДИ

Касаб ва уюшмаимиз ўтган ҳисобот даврида таркибий жиҳатдан ўсиб, ташкилий томондан мустақкамланди. Янги цех касаб ва уюшмаси ташкил топиб, тармоқ касаб ва уюшма аъзолари сони 1177 нафарга етди. Ана шундай салоҳиятли жамоанинг фаол иштироки туфайли вилоят халқ ҳўжалиги ҳамда аҳоли электр энергияси билан узлуксиз ва тўлиқ таъминланаяпти.

Тармоқ ходимларининг қундалиқ турмуш шaroитини яхшилаш, ижтимоий-иқтисодий муҳофаза этиш борасида касаб ва уюшма кўмитасининг ўрни ва роли алоҳида бўлмоқда.

Мавжуд 14 та цех касаб ва уюшмаларида ҳисобот сайлов йиғилишлари ўтказилиб, уларнинг фаолияти қонқарли деб топилиди. Жиззах, Зомин, Бахмал туман электр тармоқлари цех кўмитаси раислари янгитдан сайланди.

Мен бир жиҳатга эътиборингизни қаратмоқчиман, жамоа шартномаларининг ижроси - меҳнат қиёсини ижтимоий-иқтисодий ҳимоялаш, уларнинг меҳнат, дам олиш шaroитини яхшилаш омилидир. Ходимлар уй-жой шaroитини яхшилашга алоҳида эътибор бераяпмиз. Сўнгги пайтда 20 та ила янги турар-жой билан таъминланди. Елғиз она М.Ҳайдаровага ўзи истиқомат қилаётган турар-жой бепул хусусийлаштириб берилди. Корхона ҳисобидида турган 8 та уй ҳодимларга имтиёзли тарзда хусусийлаштирилди.

Жамоа шартномасига кўра табиий офатдан зарар кўрган ходимларга имкониятдан келиб чиқиб амалий ёрдам кўрсатилмоқда. 1998 йил май ойида Бахмал туманида бўлиб ўтган қаттиқ ёғингарчилик оқибатида 31 нафар ходимимизнинг турар - жойи қаттиқ талофат кўрди. Касаб ва уюшма кўмитаси, маъмурият ҳамда вазирият раҳбариятининг савий-ҳаракати билан 29 нафар ишчи-ҳодимга 1.320 минг сўмлик 2400 дона шифер бепул этиказиб берилди.

Ходимларга меҳнат таътилга чиққанида бериладиган ёрдам пули 1995-98 йиллар давомида 4.360 минг сўмни ташкил этган бўлса, жорий йилнинг ўтган даврида 931.5 минг сўмни ташкил этди. Корхонада кўп йил ишлаб нафақага чиққанларга қўшимча нафақа бериш 1.045 минг сўм, байрам қунари кам таъминланган оилаларга, аёлларнинг ҳомиладорлик таътилига чиққиси ва бошқа ижтимоий тўловлар учун 2.451 минг сўмдан иборат бўлди.

Жамоада меҳнат қилувчи ёшлар оила курганда, юбилейлар нишонланганида ажратилган маблағ 662.900 сўмни ташкил этди.

Корхона ходимларининг 10 ёшга булган фарзандлари 200 нафардан зиёди ташкил этади. Маъмурият ва касабқўм бу ишга жиддий қараб, болалар саломатлигини мустақкамлаш мақсадида ўтган даврда 1.812 минг сўмлик маблағ сарфлади.

Спорт ва соғломлаштириш ишлари ҳам доимий диққат-эътиборда бўлиб келяпти. Теннисни ривожлантириш мақсадида катта теннис майдончаси қурилиш ишга туширилганининг ўзиде одамлар саломатлигига эътиборнинг нечоғлик яхшиланиб бораётганидан далолат бериб турибди.

Ижтимоий соҳага доимий эътибор билан қарар эканмиз, бунинг пировардида ишлаб чиқаришда меҳнат унумдорлиги ортиб, меҳнат қиёсининг турмуш фаровонлиги ўсиб бормоқда. Ислоҳот ислоҳот учун эмас, инсон учун хизмат қилиши керак, деган ифоданинг ҳаётийлиги ҳам ана шундадир.

Илҳомжон УРИНОВ,
Жиззах вилоят «Электр тармоқлари» идораси касаб ва уюшма кўмитаси раиси.

Жамоа шартномалари қандай бажарилмоқда?

КАФОЛАТ

Касаб ва уюшмалари вилоят Кенгаши томонидан 1999 йилда тузилган Битим ва жамоа шартномалари юзасидан ярим йилликда бажарилганини таъминлаш тўғрисида бир қатор тадбирлар амалга оширилди.

Аввало вилоятда жамоа шартномаларининг намунавий лойиҳаси ишлаб чиқилиб, услубий кўлланма сифатида 2,5 мингга яқин бошланғич ташкилотларга тарқатилди. Вилоят кенгашининг барча масъул ходимлари корхона, ташкилот ва муассасаларда бўлишиб муҳофазаларда катнашиб, ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

Жорий йилда 62 та Битим, 1821 та жамоа шартномалари тузилди. Утган ярим йилда 12 та Битим, 1213 та жамоа шартномаси бажарилгани муҳокама қилинди.

Агросаноат ходимлари касаб ва уюшмаси вилоят кўмитаси 6 та Битим, 11 та туман миқёсида битимлар, 428 та жамоа шартномаси тузган эди. Битимлар муҳокамаси йил якуни билан кўриб чиқиш режалаштирилган. Жамоа шартномалари бандларнинг бажарилгани ярим йилликда муҳокама этилди. Ана шу муҳокамаларда маълум бўлдики, кўпчилик корхоналарда асосан молиявий аҳволга боғлиқ бўлган жамоа шартномаларининг бандлари бажарилмай қолди. АСМ ходимлари касаб ва уюшма кўмитаси жамоа шартномаларига киритилган бандларнинг ярим йилликда бажарилгани қолган бандларини йил якуни билан кўриб чиқиш ва унинг бажарилганини назорат қилган.

Давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаб ва уюшмаси вилоят кўмитаси вилоят бошқармалари билан 5 та Битим, 240 та жамоа шартномаси тузган. Улар бажарилганини ярим йиллик ҳолати жойларда атроф-муҳокама этилди. Вилоят молия бошқармаси, «Узаг-росуғурта» вилоят идораси, ички ишлар, солиқ бошқармалари, Марказий Банк вилоят бўлими идоралари раҳбарларининг Битимлар бажарилгани тўғрисидаги ҳисоботи масаласи шу йил 18 мартда вилоят касаб ва уюшма кўмитаси раёсат йиғилишида кўриб чиқилиши айна мудоао бўлди.

Алоқа ходимлари касаб ва уюшмаси бирлашган вилоят кўмитаси тармоқда тузилган битим ва жамоа шартномалари бажарилгани дуруст кўрсаткичларга эришмоқда. Меҳнат ҳавфсизлигига 237,8 минг, махсус кийим-бош учун 532 минг сўм маблағ сарфлади. Меҳнат таътилига чиққан ходимларга 387 минг сўмлик моддий ёрдам, ёши бўйича нафақага чиққанларга 60 минг сўм, ёлғиз нафақахўрларга 50 минг, юбилейларга 75 минг, квартира ва телефон ҳақига 250 минг сўм моддий ёрдам берилган.

Ҳозирги пайтда 1999 йил ярим йилликда муҳокама этилган Битим ва жамоа шартномаларининг бандлари бажарилгани таҳлил этиб, айрим бандларнинг бажарилмаслиқ сабабларини аниқлаб, йил якуни бўйича бажариш чора-тадбирларини кўрмоқда.

Турсун НИЁЗОВ,
Вилоят касаб ва уюшмалари Кенгаши меҳнаткашларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш бўлими мудири.

Лена Худойкулова, Фориш туман агросаноат мажмуи ходимлари касаб ва уюшма кўмитаси раиси:

Фориш тумани ҳудудий жиҳатдан Наманган вилоятига тегиш ҳисобланади. Асосан қорватчилик билан шуғулланадиган халқимиз олдида ҳали жуда кўп қарздоримиз. Аввало уларни ижтимоий-иқтисодий, ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоялаш бизнинг зиммасига оқлатилган экан, бу борада аниқ режа ва тадбирлар асосида фаолият юритишимиз тақозо этилади.

Бугунга келиб бир қатор муаммолар тўпланиб қолган. Биргина мисол: ери-еримизга тугаб қетган Навоий вилояти чўпон-қўлиқларида оғир шaroитни ҳисобга олиб компенсация тўланаётгани ҳолда биз бунга ҳали эришолганимиз йўқ. Ниятимиз бу муаммони маҳаллий ҳокимият идоралари билан ҳамжўматликда босқинча-бошқин ҳал қилиб бориш.

Ана бир ҳал этилишини кўриб турган муаммо - бу меҳнат қиёсининг фарзандларини соғломлаштириш. Айтиш мумкинки, бу борада «Соғлом авлод учун» вилоят жамағариси ва туман ҳокимияти билан ҳамкорликда барча қишлоқларимиз аҳолиси соғлиғи назоратдан ўтказилди, кам таъминланган, ижтимоий ёрдамга муҳтож оилаларга текши ёрдам кўрсатилди. Бундай ҳамкорлик узлуксиз давом этмоқда. Ҳудудимизда жойлашган мавжуд 7 та оромгоҳдан ҳали етарли даражадаги самара билан фойдалана олмаямиз. Чўпонлар саломатликлари янада мустақкамлаш учун кўмак ҳаммомлар ташкил этишимиз

Шухрат ТОҶИБОВ, вилоят касаб ва уюшмалари Кенгаши аҳолига ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш бўлими мудири:

Шуни очик тан олиб айтиш керакки, ҳали жойлардаги айрим корхона, муассаса ва идоралар раҳбарларининг ўзи меҳнат қонунларини яхши билимайдилар. Натичада фуқароларни ишга қабул қилиш, ишдан бўшатилишда қонун бўзиллишларга йўл қўймоқдалар.

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодекси 1996 йил 1 апрелдан қўлга кирди. Унда ходимнинг контракт (ўзару келишуви) билан ишга қабул қилиниши белгилаб қўйилган. Текширишдан шу нарса маълум бўлаяптики, контракт шартномалар раҳбарлар хоҳиш-иродаси билан муайян мuddатга тузиб қўйилмоқда. Бунда ҳолнинг қонуний ҳақ-ҳуқуқига эътибор берилмаяпти.

Бундай қонун бузилиш

Матлева ҲАКИМОВА, Зафаробод туман агросаноат ходимлари касаб ва уюшма кўмитаси раиси:

Сайловлар арафасида турибмиз. Туманимиз давлатга пилла, галла, пахта топириши шартномавий режаларини бажари. Айтиш мумкинки, туманимизда мулкдорлар синфи тўла шаклланиб бўлди. Мухими - ер эгасини топди. Мавжуд экин майдонлари тўлиғича 540 та фермер ҳўжалиқларига бўлиб берилди. Демак, ана шу майд-майд жамоаларга бўлиниб кетган меҳнат қиёсини ҳар жиҳатдан ҳимоялаш муҳим вазифа бўлиб турибди.

Аёллар йилида белгиланган тадбирларни тўлалигича амалга ошириш асосий ниятимиз. «Зафаробод» пахта тозалаш корхонасида ишлаётган 150 нафар хотин-қизлар иш ҳақи тўлиқ сақланган ҳолда иш қилиб беришга қўрсатилди.

Леким бир муаммо ҳақида гапирмасак бўлмайди. Бу - ёшлар тарбияси. Уларнинг бўш вақтини қўнғили ўтказиб, саломатликларини мустақкамлаш лозим. Мактаб ўқувчиларида меҳнат қўнқимлари ҳосил қилиш баҳонасида уларни ўқув-тарбия машғулоларидан ажратиб, дала-ларга жалб этиш мuddатлари ортиб бораётгани ташвишли ҳол. Бундай аҳволдан қутулишни бирдан-бир йўли - қишлоқ ҳўжалиқ экинларини машинабоп қилиб ўстиришдир. Деҳқон чорвадор ўз ишини қилса, ўқувчи меҳнатига ҳеч қандай эҳтиёж қолмасди.

СўЗ - ДЕЛЕГАТЛАРГА

Шухрат ТОҶИБОВ, вилоят касаб ва уюшмалари Кенгаши аҳолига ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш бўлими мудири:

Шуни очик тан олиб айтиш керакки, ҳали жойлардаги айрим корхона, муассаса ва идоралар раҳбарларининг ўзи меҳнат қонунларини яхши билимайдилар. Натичада фуқароларни ишга қабул қилиш, ишдан бўшатилишда қонун бўзиллишларга йўл қўймоқдалар.

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодекси 1996 йил 1 апрелдан қўлга кирди. Унда ходимнинг контракт (ўзару келишуви) билан ишга қабул қилиниши белгилаб қўйилган. Текширишдан шу нарса маълум бўлаяптики, контракт шартномалар раҳбарлар хоҳиш-иродаси билан муайян мuddатга тузиб қўйилмоқда. Бунда ҳолнинг қонуний ҳақ-ҳуқуқига эътибор берилмаяпти.

Бундай қонун бузилиш

Гавҳар Иномова Жиззах шаҳар алоқа тармоқлари идора саноат телефонистка бўлиб ишлайди. Гарчанд уни кўпчилик юзма-юз танимасда, Гавҳархоннинг хизматидан баҳраманд бўлганлиги аниқ. Узоқни яқин қилади, дилларни дилга улайди.

Вилоят касаб ва уюшмалари Кенгашига «Жиззахпластмасса» очик турдаги ҳиссдорлик жамаиети ишчиси Абдурахмон Исмоиловдан шикоят хати келди. Унда таъкидланишича, А.Исмоилов 1975 йилдан буён мазкур корхонада ишлаб келади. 1998-1999 йилларда иш ҳақини ололмаётгани, икки йиллик пулини маъмурият раҳбарларидан талаб қилса, улар: «Ишдан бўшанг» дея тақлиф қилишар эканлигини, чорак асрдан буён корхона жамоаси кадр бўлимига айланиб қолгани туфайли ишдан бўшаб кетиши қўнғилига сифмаслиги, раҳбариятнинг бу ноқонуний хатти-ҳаракатидан норози эканлигини баён қилади.

Кенгашга келган иккинчи хат ҳам мазкур корхона ишчиси Умнат Худоевдан бўлиб, у 1997 йилдан буён корхонада ишлаши, ўтган йилнинг 17 ноябрда меҳнат таътилига чиққанини, таътил тугагач, корхона раҳбариятига учрашиб, ишни давом эттиришга рўхсат сўраганидан ундан иш ҳақи сақланган ҳолда таътилга чиққиса ариза талаб қилишганини, лекин бундай мазмунда ариза ёзмаслигини билдиргани, 1999 йилнинг 7 июлига келиб шат қилганини тўғрисида маълумотнома олганини, 1998 йил декабрдан 1999 йил июлигача мажбурий бекор юрган қунарига уртача иш ҳақи ундириб берилиши сўрайди.

Бундай қарғанда ҳар икки хат ҳам мазмунан бир хил: корхона раҳбариятининг ноқонуний хатти-ҳаракатидан норози бўлиб би-

Вилоят касаб ва уюшмалари Кенгашига «Жиззахпластмасса» очик турдаги ҳиссдорлик жамаиети ишчиси Абдурахмон Исмоиловдан шикоят хати келди. Унда таъкидланишича, А.Исмоилов 1975 йилдан буён мазкур корхонада ишлаб келади. 1998-1999 йилларда иш ҳақини ололмаётгани, икки йиллик пулини маъмурият раҳбарларидан талаб қилса, улар: «Ишдан бўшанг» дея тақлиф қилишар эканлигини, чорак асрдан буён корхона жамоаси кадр бўлимига айланиб қолгани туфайли ишдан бўшаб кетиши қўнғилига сифмаслиги, раҳбариятнинг бу ноқонуний хатти-ҳаракатидан норози эканлигини баён қилади.

Вилоят касаб ва уюшмалари Кенгашига «Жиззахпластмасса» очик турдаги ҳиссдорлик жамаиети ишчиси Абдурахмон Исмоиловдан шикоят хати келди. Унда таъкидланишича, А.Исмоилов 1975 йилдан буён мазкур корхонада ишлаб келади. 1998-1999 йилларда иш ҳақини ололмаётгани, икки йиллик пулини маъмурият раҳбарларидан талаб қилса, улар: «Ишдан бўшанг» дея тақлиф қилишар эканлигини, чорак асрдан буён корхона жамоаси кадр бўлимига айланиб қолгани туфайли ишдан бўшаб кетиши қўнғилига сифмаслиги, раҳбариятнинг бу ноқонуний хатти-ҳаракатидан норози эканлигини баён қилади.

Кенгашга келган иккинчи хат ҳам мазкур корхона ишчиси Умнат Худоевдан бўлиб, у 1997 йилдан буён корхонада ишлаши, ўтган йилнинг 17 ноябрда меҳнат таътилига чиққанини, таътил тугагач, корхона раҳбариятига учрашиб, ишни давом эттиришга рўхсат сўраганидан ундан иш ҳақи сақланган ҳолда таътилга чиққиса ариза талаб қилишганини, лекин бундай мазмунда ариза ёзмаслигини билдиргани, 1999 йилнинг 7 июлига келиб шат қилганини тўғрисида маълумотнома олганини, 1998 йил декабрдан 1999 йил июлигача мажбурий бекор юрган қунарига уртача иш ҳақи ундириб берилиши сўрайди.

Бундай қарғанда ҳар икки хат ҳам мазмунан бир хил: корхона раҳбариятининг ноқонуний хатти-ҳаракатидан норози бўлиб би-

ЎЗЛАРИНИ ҚОНУНДАН УСТУН БИЛИШДИ

масъулиятсизлик ва муросасозлик илдиз отган бир корхонадаги аҳвол

Вилоят касаб ва уюшмалари Кенгашига «Жиззахпластмасса» очик турдаги ҳиссдорлик жамаиети ишчиси Абдурахмон Исмоиловдан шикоят хати келди. Унда таъкидланишича, А.Исмоилов 1975 йилдан буён мазкур корхонада ишлаб келади. 1998-1999 йилларда иш ҳақини ололмаётгани, икки йиллик пулини маъмурият раҳбарларидан талаб қилса, улар: «Ишдан бўшанг» дея тақлиф қилишар эканлигини, чорак асрдан буён корхона жамоаси кадр бўлимига айланиб қолгани туфайли ишдан бўшаб кетиши қўнғилига сифмаслиги, раҳбариятнинг бу ноқонуний хатти-ҳаракатидан норози эканлигини баён қилади.

Кенгашга келган иккинчи хат ҳам мазкур корхона ишчиси Умнат Худоевдан бўлиб, у 1997 йилдан буён корхонада ишлаши, ўтган йилнинг 17 ноябрда меҳнат таътилига чиққанини, таътил тугагач, корхона раҳбариятига учрашиб, ишни давом эттиришга рўхсат сўраганидан ундан иш ҳақи сақланган ҳолда таътилга чиққиса ариза талаб қилишганини, лекин бундай мазмунда ариза ёзмаслигини билдиргани, 1999 йилнинг 7 июлига келиб шат қилганини тўғрисида маълумотнома олганини, 1998 йил декабрдан 1999 йил июлигача мажбурий бекор юрган қунарига уртача иш ҳақи ундириб берилиши сўрайди.

Бундай қарғанда ҳар икки хат ҳам мазмунан бир хил: корхона раҳбариятининг ноқонуний хатти-ҳаракатидан норози бўлиб би-

Вилоят касаб ва уюшмалари Кенгашига «Жиззахпластмасса» очик турдаги ҳиссдорлик жамаиети ишчиси Абдурахмон Исмоиловдан шикоят хати келди. Унда таъкидланишича, А.Исмоилов 1975 йилдан буён мазкур корхонада ишлаб келади. 1998-1999 йилларда иш ҳақини ололмаётгани, икки йиллик пулини маъмурият раҳбарларидан талаб қилса, улар: «Ишдан бўшанг» дея тақлиф қилишар эканлигини, чорак асрдан буён корхона жамоаси кадр бўлимига айланиб қолгани туфайли ишдан бўшаб кетиши қўнғилига сифмаслиги, раҳбариятнинг бу ноқонуний хатти-ҳаракатидан норози эканлигини баён қилади.

Вилоят касаб ва уюшмалари Кенгашига «Жиззахпластмасса» очик турдаги ҳиссдорлик жамаиети ишчиси Абдурахмон Исмоиловдан шикоят хати келди. Унда таъкидланишича, А.Исмоилов 1975 йилдан буён мазкур корхонада ишлаб келади. 1998-1999 йилларда иш ҳақини ололмаётгани, икки йиллик пулини маъмурият раҳбарларидан талаб қилса, улар: «Ишдан бўшанг» дея тақлиф қилишар эканлигини, чорак асрдан буён корхона жамоаси кадр бўлимига айланиб қолгани туфайли ишдан бўшаб кетиши қўнғилига сифмаслиги, раҳбариятнинг бу ноқонуний хатти-ҳаракатидан норози эканлигини баён қилади.

Кенгашга келган иккинчи хат ҳам мазкур корхона ишчиси Умнат Худоевдан бўлиб, у 1997 йилдан буён корхонада ишлаши, ўтган йилнинг 17 ноябрда меҳнат таътилига чиққанини, таътил тугагач, корхона раҳбариятига учрашиб, ишни давом эттиришга рўхсат сўраганидан ундан иш ҳақи сақланган ҳолда таътилга чиққиса ариза талаб қилишганини, лекин бундай мазмунда ариза ёзмаслигини билдиргани, 1999 йилнинг 7 июлига келиб шат қилганини тўғрисида маълумотнома олганини, 1998 йил декабрдан 1999 йил июлигача мажбурий бекор юрган қунарига уртача иш ҳақи ундириб берилиши сўрайди.

Бундай қарғанда ҳар икки хат ҳам мазмунан бир хил: корхона раҳбариятининг ноқонуний хатти-ҳаракатидан норози бўлиб би-

Вилоят касаб ва уюшмалари Кенгашига «Жиззахпластмасса» очик турдаги ҳиссдорлик жамаиети ишчиси Абдурахмон Исмоиловдан шикоят хати келди. Унда таъкидланишича, А.Исмоилов 1975 йилдан буён мазкур корхонада ишлаб келади. 1998-1999 йилларда иш ҳақини ололмаётгани, икки йиллик пулини маъмурият раҳбарларидан талаб қилса, улар: «Ишдан бўшанг» дея тақлиф қилишар эканлигини, чорак асрдан буён корхона жамоаси кадр бўлимига айланиб қолгани туфайли ишдан бўшаб кетиши қўнғилига сифмаслиги, раҳбариятнинг бу ноқонуний хатти-ҳаракатидан норози эканлигини баён қилади.

Вилоят касаб ва уюшмалари Кенгашига «Жиззахпластмасса» очик турдаги ҳиссдорлик жамаиети ишчиси Абдурахмон Исмоиловдан шикоят хати келди. Унда таъкидланишича, А.Исмоилов 1975 йилдан буён мазкур корхонада ишлаб келади. 1998-1999 йилларда иш ҳақини ололмаётгани, икки йиллик пулини маъмурият раҳбарларидан талаб қилса, улар: «Ишдан бўшанг» дея тақлиф қилишар эканлигини, чорак асрдан буён корхона жамоаси кадр бўлимига айланиб қолгани туфайли ишдан бўшаб кетиши қўнғилига сифмаслиги, раҳбариятнинг бу ноқонуний хатти-ҳаракатидан норози эканлигини баён қилади.

Кенгашга келган иккинчи хат ҳам мазкур корхона ишчиси Умнат Худоевдан бўлиб, у 1997 йилдан буён корхонада ишлаши, ўтган йилнинг 17 ноябрда меҳнат таътилига чиққанини, таътил тугагач, корхона раҳбариятига учрашиб, ишни давом эттиришга рўхсат сўраганидан ундан иш ҳақи сақланган ҳолда таътилга чиққиса ариза талаб қилишганини, лекин бундай мазмунда ариза ёзмаслигини билдиргани, 1999 йилнинг 7 июлига келиб шат қилганини тўғрисида маълумотнома олганини, 1998 йил декабрдан 1999 йил июлигача мажбурий бекор юрган қунарига уртача иш ҳақи ундириб берилиши сўрайди.

Бундай қарғанда ҳар икки хат ҳам мазмунан бир хил: корхона раҳбариятининг ноқонуний хатти-ҳаракатидан норози бўлиб би-

Вилоят касаб ва уюшмалари Кенгашига «Жиззахпластмасса» очик турдаги ҳиссдорлик жамаиети ишчиси Абдурахмон Исмоиловдан шикоят хати келди. Унда таъкидланишича, А.Исмоилов 1975 йилдан буён мазкур корхонада ишлаб келади. 1998-1999 йилларда иш ҳақини ололмаётгани, икки йиллик пулини маъмурият раҳбарларидан талаб қилса, улар: «Ишдан бўшанг» дея тақлиф қилишар эканлигини, чорак асрдан буён корхона жамоаси кадр бўлимига айланиб қолгани туфайли ишдан бўшаб кетиши қўнғилига сифмаслиги, раҳбариятнинг бу ноқонуний хатти-ҳаракатидан норози эканлигини баён қилади.

Вилоят касаб ва уюшмалари Кенгашига «Жиззахпластмасса» очик турдаги ҳиссдорлик жамаиети ишчиси Абдурахмон Исмоиловдан шикоят хати келди. Унда таъкидланишича, А.Исмоилов 1975 йилдан буён мазкур корхонада ишлаб келади. 1998-1999 йилларда иш ҳақини ололмаётгани, икки йиллик пулини маъмурият раҳбарларидан талаб қилса, улар: «Ишдан бўшанг» дея тақлиф қилишар эканлигини, чорак асрдан буён корхона жамоаси кадр бўлимига айланиб қолгани туфайли ишдан бўшаб кетиши қўнғилига сифмаслиги, раҳбариятнинг бу ноқонуний хатти-ҳаракатидан норози эканлигини баён қилади.

Кенгашга келган иккинчи хат ҳам мазкур корхона ишчиси Умнат Худоевдан бўлиб, у 1997 йилдан буён корхонада ишлаши, ўтган йилнинг 17 ноябрда меҳнат таътилига чиққанини, таътил тугагач, корхона раҳбариятига учрашиб, ишни давом эттиришга рўхсат сўраганидан ундан иш ҳақи сақланган ҳолда таътилга чиққиса ариза талаб қилишганини, лекин бундай мазмунда ариза ёзмаслигини билдиргани, 1999 йилнинг 7 июлига келиб шат қилганини тўғрисида маълумотнома олганини, 1998 йил декабрдан 1999 йил июлигача мажбурий бекор юрган қунарига уртача иш ҳақи ундириб берилиши сўрайди.

Бундай қарғанда ҳар икки хат ҳам мазмунан бир хил: корхона раҳбариятининг ноқонуний хатти-ҳаракатидан норози бўлиб би-

А. АЗИМОВ,
«Ишонч» мухбири.

РАҚОБАТДАН ЧЎЧИМАЙМИЗ

Вилоятимизда тармоқ касаб ва уюшмаси ташкил этилганига кўп бўлгани йўқ. Леким ана шу қисқа мuddатда муайян ишлар амалга оширилди. Ўз-ўзидан равшанки, бошланғич ташкилотлар сони ҳам кўпаймоқда. Бутун фаолиятимизни тармоқ ходимларининг турмуш ва меҳнат шaroитларини яхшилаш, уларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳимояси, иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш, режалар бажарилганини таъминлаш, илғор тажрибаларни қўллаб-қувватлаб, уларни кенг ёйишга қаратганимиз. Кўп меҳнат талаб қиладиган жараёнлар - механизациялаш, меҳнатни муҳофаза қилиш, соғломлаштириш доимо диққат марказимизда.

Леким шуни очик тан олиб айтиш керакки, жойларда

Ҳикматлар

ОДАМ-ОЛАМ БЕЗАГИ

Хар бир одам нима учун яратилган бўлса, ўшанинг йўлидан боришликни осон қилиб қўйилади.

ХАДИСДАН

Баркамолликка эришган одам барча жонотлардан юқори туради; аммо агар у қонунлар ва адолатга бўйсунмай яшаса, ҳаммасидан тубандир.

АРАСТУ

Кишининг ҳақиқий инсон бўлмоқликдан бошқа мақсади бўлиши мумкин эмас.

Л.ШИФЕР

Табиат эҳсонига қараганда кишилар кўпроқ машқ туфайли фозил одамларга айланадилар.

ДЕМОКРИТ

Бир қарашдаёқ киши ҳақида ҳукм чиқариш ярамайди. Фазилатлар одатда камтарлик қобилиги билан ўралган, камчиликлар риёкорлик никобига яширинган бўлади.

Ж.ЛАБРИОЙЕР

Одамлар ҳеч қачон мислсиз яхши ёки ҳаддан ташқари ёмон бўлмайдилар.

ЛОРАШФУКО

Ёшлик умр зийнати

Соч оқармасдан, ёш — гўзаллик сўлмасдан, қуёш — оқ булут парда билан қопланмасдан, зебо тўплар кексалик чандирлари билан алмашмасдан, қон суюлиб рангсиз бўлмасдан, тақдир жароҳи кўзининг асаб нурини қирқмасдан, алдамчи вақт гўл юзларига ҳақрабо талқонин сочмасдан, анор беҳига айланмасдан, куз — қариликдан қизил юзлар бўймаймасдан бурун, баҳор — ёшликни зинҳор бекорга соверма.

«СИНДБАДНОМА» ДАН

МАҚОЛЛАР

• Ёшликни янги либосдек асраш керак. ГРУЗИН мақоли

• Ёшлик буюк хазинадир. КАРЕЛ мақоли

• Хар қандай гўзаллик ҳам маъно билан баҳоланади. Дили ёшнинг умри ёш.

ЎЗБЕК мақоллари

Ғаройиб олам

КАТТИК УЙҚУГА КЕТАДИ...

Ё каттиқ қайғуданми, ишқилиб, ёрғ дунёни тарқ этди...

«БАХТ — ГЎЗАЛЛИКДА» МИ?

Днепропетровск вилоятидаги Мотилёв қишлоғилик Надежда Лебедин 1974 йили эри иккови ўртасида чиққан жанжалдан сўнг каттиқ уйқуга кетди ва ролпа-роса йигирма йилдан кейин уйғонди! Шифокорлар аёлини буткул соппа-соғ деб топиди. Унинг бундай узок муддат уйқу ҳолатида бўлишига сабаб ўша жанжал оқибатида юзга келган асабийликдир. Афсуски, бу орада Надежданинг эри жанжалсизликдан зерикабми

БАҲОСИ ЙЎҚ НЕЪМАТ

Текширувлар натижасида асалнинг таркибида юзга яқин турли-туман кимёвий моддалар борлиги аниқланган. Улар хар хил минерал тузлар, қандлар, микроэлементлар, органик кислоталар, ферментлар, витаминлар, ўсимлик оқсиллари ва бошқа бир неча хил мураккаб моддалардир. Асал таркибида 80 фоизга яқин турли-туман қанд мавжуд. Улар ичида глюкоза, фруктоза киши организми учун энг фойдали ҳисобланади. Глюкоза организмга тўғридан-тўғри сўрилиб, энергия ҳосил қилади ва меҳнат жараёнида йўқотилган энергия ўрнини тиклайди. Асал таркибидаги фермент эса организмга қабул қилинган крахмалларни глюкозага айлантиради. Шунингдек, асал таркибидаги сут кислотаси, шавел кислотаси ва бошқа кислоталар овқат ҳазм қилишни яхшилаб, иштаҳани очади.

Асални ўпка, буйрак, жигар, юрак ва қонтомирлар, ошқозон ва ичак, марказий асаб системаси, кўз, тери касалликларини ва турли-туман хроник яра касалликларини даволашда кенг қўлланади. Хроник бронхит, франгит ва рахит, ўпка касалликларига 5-10 фоизли асал эритмаси тайёрлаб ингаляция қилинса, бемор тез тузалиб ке-

тади. Юрак-қонтомир касалликларини асал билан даволаш жуда фойдали. Чунки асал юрак шаклларининг тинимсиз ишлаш жараёнида йўқолган энергияни тиклашга, қон томирларини кенгайтиришга, шу билан бирга қон айланишини яхшилашга сабабчи бўлади.

Ошқозон-ичак касалликларини даволашда ҳам асал жуда фойдали. Ошқозон ва ўн икки бармоқли ичак яраси касалликларини даволашда овқатдан бир ярим, икки соат олдин 25-30 граммдан илиқ сув ёки мева шарбатига асал эритиб ичилса ошқозон шираси кўпайишига сабаб бўлади. Асал билан даволашда бир кунда ўртача 80-100 граммгача асал тановул қилиш мумкин. Яъни, эрта билан 30 грамм, тушда 40 грамм, кечқурун 30 грамм микдорда. Даволаш вақти бир ярим икки ойга мўлжалланади.

Асални сақлашга ҳам эътибор билан қараш керак. Асал сирланган, шиша ва сополдан ясалган идишларда сақланади. Уни темир, алюмин идишларда мутлақо асраб бўлмайди. Чунки унинг таркибидаги моддалар темир ва алюмин билан реакцияга киришиб, захарли моддалар ҳосил қилади.

ДИЛЛАР ДИЛЛАРГА ТУТАШИ

Улуғ мақсадлар, халқ фаровонлиги йўлида меҳнат қилаётган ўттиздан ортиқ турли миллат вакилларига мансуб юртдошларимизни Муборак туманидаги қатта ўзгаришларнинг ҳақиқий ижодкори дейиш мумкин. 1999 йилнинг ўтган ўн ойи мобайнида режадаги 11 миллиард 941 миллион 249 минг сўм ўрнига, 12 миллиард 433 миллион 282 минг сўмлик капитал маблағлар ўзлаштирилиб, бу соҳадаги режанинг 104 фоизга бажарилгани фикримизнинг яққол далилидир.

Кейинги йилларда туманда қишлоқ инфраструктурасини ривожлантиришга эътибор янада кучайтирилди. Меҳнатқашларнинг маданий дам олишлари, турмуш шароитларини яхшилашга қаратилган барча тадбирлар

умумий овқатланиш ва маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари фойдаланишга топширилди. Меҳнатқашларнинг маданий дам олишлари, турмуш шароитларини яхшилашга қаратилган барча тадбирлар

ўзининг ижобий натижаларини намойён қилмоқда. Бир кунда 3,8 тонна нон ва нон маҳсулотлари ишлаб чиқаришга мўлжалланган ВЕНКЛЕР нонвойхонаси, 540 ўрилли теннис корти, Қарлик қишлоғидаги бозор, қишлоқ врачлик пункти, туман марказидаги савдо марказлари шулар жумласидандир.

Албатта, бунёдкорона меҳнат қилаётган, яратувчанлик ишқи билан ёнган ва республика-мизда олиб борилаётган ислохотларни оғишмай амалга ошираётган юртдошларимиз ҳақида қанча гапириб, қанча ёзсақ, шунча оз.

Чунки мамлакатимизда ижтимоий ҳимоя бош йўналиши, бош мезъон бўлиб хизмат қилмоқда. Бас, шундай экан 350 га яқин кам таъминланган оилаларга ёрдам кўрсатиш Муборак газни қайта ишлаш корхонаси жамиятининг асосий йўналишидан биридир.

Муборак туман ҳокими муовини Мурат Чўлиевнинг таъкидлашича, ҳали ишлар имкониятлар даражасида амалга оширилаётгани йўқ.

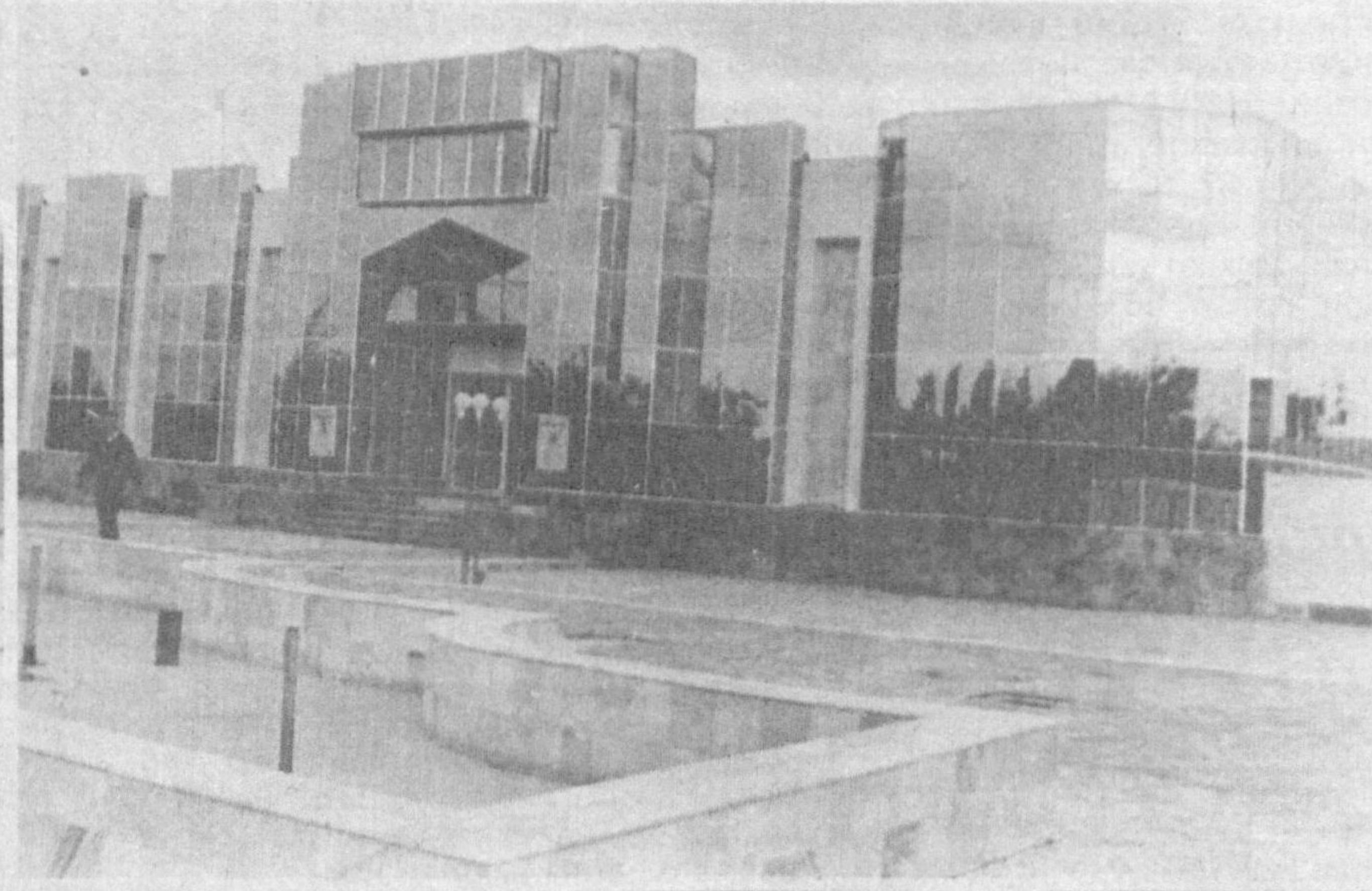
Келгуси 2000 йил ҳам Муборак тумани учун ижтимоий ҳимоя масалаларида ўзига хос йил бўлиши кутилмоқ-

да. Чунки, ҳокимиятнинг ва туман ҳудудидаги корхоналарнинг истиқболдаги кам таъминланган ва ижтимоий ҳимояга муҳтож оилаларни таъминлаш масаласи энг асосий вазифа эканлиги раҳбарият доимий эътиборидадир.

Суратларда: Туман ҳокими муовини М.Чўлиев футболчи қизлар жамоаси билан.

Нефт-газ қонлари бошқармасига қарашли янги ишга туширилган чойхона биноси.

З.РАҲМАТУЛЛАЕВ олган суратлар.

ТУРНИР НОМИ ҲАМ, ФОЛИБИ ҲАМ ЎЗГАРАДИ

Юртимизда икки йилдан буюн баскетбол бўйича «Спайт-Челленджер» халқаро турнири ўтказилиб келинаётган эди. Бу йил ушбу халқаро турнирнинг ҳимойиси ўзгаргани сабабли пойтахтимиздаги марказий баскетбол залида «Найк опен-99» номи билан халқаро турнир ўтказилди. Ушбу бахсларда ўтган турнирнинг икки бор фойлиби тошкентлик армиячилар (МХСК), Новосибирскнинг «Локомотив» клуби, панжоблик полициячилар (Хиндистон), Киевнинг «Будивельник» жамоаси ҳамда Алматы шаҳрининг ЦСКА жамоалари беш кун давомида фойлиб ўтирган бўлади. Мусобақанинг барча бахсларини тўлиқ устуликда ғалаба билан янгилаган новосибирскликлар саккиз очко билан биринчи, «Будивельник» жамоаси 7 очко йиғиб иккинчи, ҳамюртларимиз эса учинчи ўрин билан кифолашилди. Кейинги ўринларни Қозғоистон вакиллари ҳамда панжоблик полициячи-баскетболчилар эгаллади.

«Туркистон-пресс»

ГРОССМЕЙСТЕРНИНГ БИР КУНИ

Воқеий ҳикоя

Яккама-якка олишувга тайёргарлик кўраётган шахматчи нималарни ўйламайди, дейсиз! Рақиб кўрққони, дадил ҳужум қилишни севадими ёки мудофааланиш тарафдорими? Ҳозир унинг қайғиёғи қалай? Қайси дебютни танлашга киришиш олдида, яъни қисқа сайр тулашига яқин кечқурунги ўйиннинг умумий йўналиши масалани узил-кесил ҳал этади.

Уйда гротсмейстерларни дўсти ёки шериги кутиб ўтирган бўлади. Энди биргаллашиб ўйинга пухта тайёргарлик кўришга - рақиб қўллайдиган вариантлардаги донлар ҳаракатини таҳлил қилишга киришадилар. Бугун кечқурун қандай дебютлар қўлланишини аниқлашга, гротсмейстер ва унинг тренери ҳамма системаларни бири-бир муфассал текшириб чиқадилар. Лекин яхши ўрганилган вариантларда кўп вақт талаб этувчи янгилик топши ишинг энг қийин жойи бўлади. Гротсмейстер умр бўйи, хар соат ва хар дақиқа шундай иш билан машғул бўлади. Аммо тажриба шуни кўрсатадики, кўпгина янгиликлар ўйин бўладиган кунлар, яъни «дўппи тор» келиб, бор қобилият, фантазия, ижодий фикрлар бутун-

лай сафарбар қилинганда юзга келади. Машғулот бошланганга уч соат бўлгач, тренер соатиға қараб: «Менимча, тайёргарликни бас қилсақ бўлади, энди», дейди. Гротсмейстернинг яна бир-икки вариантни кўриб чиққиси келардию, лекин уч соатдан кейин ўйин - беш соат давом этадиган қийин иш бошланиши керак. Ўйин олдида унинг чарчатиб қўйиш ярамайди. Шундан сўнг гротсмейстер дўсти, тренери билан хайрлашади. Ўйинга театик ҳолда бориш учун

тушки овқатдан кейин бир соатча ухлаб олган маъқул.

Турнир бўладиган бинонинг эшиги олдида гротсмейстери мухлислари кутиб турадилар. Уни саволларга кўйиб ташлашди, дастхат сўрашади. Бу ҳам роса унинг жонига тегади. Бир кун қандайдир бир миллионер дастхат сўраганда Алёхин унга ҳазил аралаш:

- Дастхатимнинг баҳоси минг крон, дейди. Бу воқеа 1929 йили Корлави Варида бўлган эди.

Миллионер «хотамтойлик» қилиб минг крон тўлади.

Жаҳон чемпиони шу заҳотиёқ пулни турнир кўмитасига топширар экан, уни навбатдаги турда ким олдин ютукка эришса, ўшага беришсин, дейди. Ўйинни ҳамтадан олдин Савелий

Тартакор ютди ва қутилмаган муқофотни олиб ҳайрон бўлиб қолди. Дастхат туфайли Самуил Решевскийнинг ҳаётида ҳам қизиқ воқеа юз берган.

- Сэмми, агар малол келмаса, дастхатингизни дариг тутмасангиз, деб сўради европалик ҳаваскорлардан бири америка чемпионида.

- Қанча тўлайсиз - жиддийлик билан сўради Решевский.

- Ҳўш, Қўшма Штатларда дастхатнинг баҳоси қанча?

Дудуқланиш навбати Решевскийга келди.

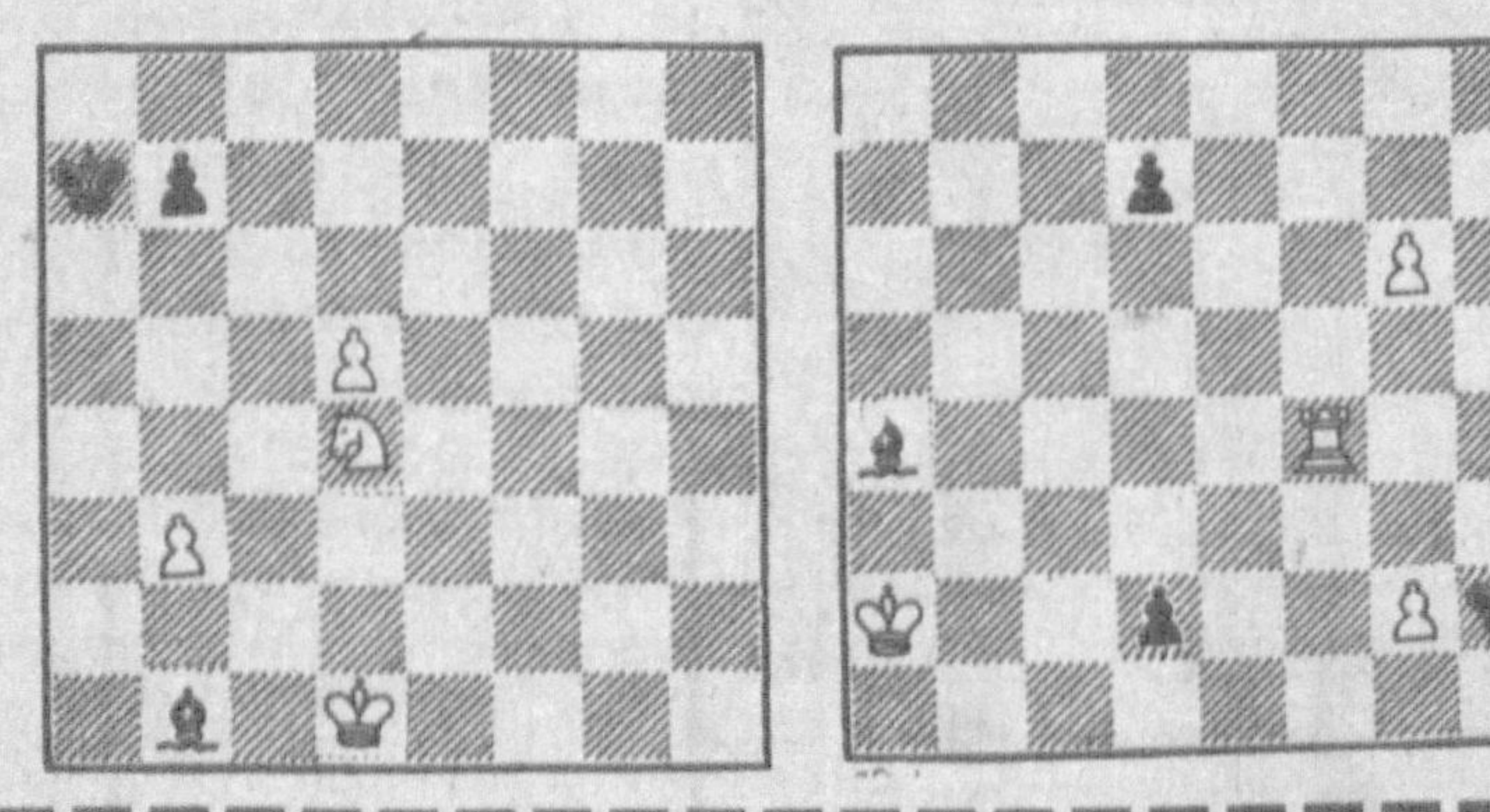
- Биз томонлардами? Бизда ҳеч нима беришмайди, - жавоб берди у.

- Бўлмаса, америка ҳаёт кечирарканмиз-да! - деди уddaбурро ҳаваскор.

Бутун бир дебют системалари каби шахмат янгиликларининг қисмати ҳам турличадир. Баъзилари ривож топишга улгурмаёқ йўқ бўлиб кетса, баъзилари узок вақтга қўлланаверади.

(Давоми бор)

МАРОКЛИ МАШҚЛАР Оқрак иккала тасвирда ҳам 4 юришда мот қилади.

Автопойга бўйича чемпионат

Жиззахда автопойга бўйича Ўзбекистон чемпионати бўлиб ўтди. Бу мусобақада мамлакатимизнинг кучли автопойгачилари иштирок этди. Жамоа ҳисобида Самарқанд вилояти биринчи ўринни, Жиззах вилояти спортчилари иккинчи ўринни эгаллашди. Учинчи ўринни эса республикамизнинг «Ватанпарвар» ташкилотининг техник спорт клуби қўлга киритди.

БЕЛЛАШУВ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Республика қасаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши соврини учун минтақаларо спорт мусобақалари бўлиб ўтмоқда. Аёллар ва эркеклар ўртасида спортнинг волейбол ва баскетбол турлари бўйича ўтказилган мусобақаларда Тошкент шаҳри, Жиззах, Сирдарё ва Тошкент вилояти вакиллари иштирок этишди.

Дастлабки довонолардан муваффақиятли ўтган жамоалар минтақавий турнирларда иштирок этмоқда. Хусусан, Тошкент ҳудудий мусобақалари Чирчиқ шаҳридаги «Кимёгар» спорт мажмуида бўлиб

ўтди. Эркеклар жамоалари ўртасида волейбол ва баскетбол мусобақаларида Тошкент вилояти спортчиларига омад кулиб боқди. Пойтахтлик волейболчи ва баскетболчи аёллар ҳам кейинги босқичга йўлланма олдилар. Шунингдек, ҳудудий мусобақаларда Сирдарё ва Жиззах вилояти вакиллари ўз маҳоратларини намойиш қилиб томошабинларнинг олқишларига сазовор бўлдилар. Фолиблар эсдалик совгалари ва қимматбаҳо муқофотлар билан тақдирландилар.

Саидориф ПҮЛАТОВ, спорт устаси.

(29 ноябрдан — 6 декабргача)

• КҮЙ — Хафтанинг биринчи ярмида барча ишларингиз самарали бўлади. Моддий-моявий масалаларни пайшанба ва жума кунлари ҳал қилмаганингиз маъқул. Бошқа кунлари оилангиз, қўжалик масалалари, соғлигингизга кўпроқ эътибор қилинг.

• БУЗОҚ — Душанба ва пайшанба кунлари моддий масалаларни ечиманг-да, сабр-қаноат билан яшай кунларни қутинг. Тадбирдорларга юлдузлар янги режалар тузишни маслаҳат беради. Жума ва дам олиш кунлари иш билан боғлиқ масалалар ва оилангизда хаддан ташқари қатъиятлингизни ҳалал бериши мумкин. Соғлигингиз безовта қилиши эҳтимоли бор.

• ЭГИЗАКЛАР — Ушбу даврда хизмат жойингизда муносабатларни ўзаро ҳал қилишдан ўзингизни тортинг. Шу вақт мобайнида вазият ва ҳолатларга жиддий қарашингиз талаб қилинади. Хафтанинг иккинчи ярмида кўчмас мулк масалалари билан шуғулланманг. Турли номзодликлар, руҳий-ҳиссий тўғёнлар, оилангиз, фарзандларингиз, севаикли кишингиз билан боғлиқ муаммолар пайдо бўлиши кутилмоқда.

• КИСКИЧБАҚА — Хафтанинг биринчи ярми сизни хурсанд қилади. Яъни бошлаган ишларингиз келажакда ўз самарасини беради. Ишбилармон ҳамкорларингиз, оила аъзоларингиз ёки мижозларингиз билан чоршанбадан жумагача низо чиқиши эҳтимоли.

• АРСЛОН — Душанба, пайшанба, жума ва шанба кунлари қандайдир кирдиқорлар қурбони бўлмай десангиз, жиддий масалалар билан шуғулланманг, битим ва шартномаларни тузманг. Дам олиш кунлари дўстларингиз, оилангиз, ота-онангиз, фарзандларингиз билан ўзаро муносабатларда эътиёт бўлинг. Соғлигингиз безовта қилиши мумкин.

• ПАРИЗОД — Душанбадан жумагача ҳафта кўп унч даярлик фаоллик ва илҳомлик руҳида ўтади. Узок юртлардаги ҳамкорлар билан ишларингиз юрчилик кетади. Режалаштирган масалаларингиз душанба, пайшанба ва дам олиш кунлари ниголи ечимини топиши мумкин. Шунингдек, қарага пул бермаганингиз маъқул.

• ТАРОЗУ — Ушбу ҳафта ишдаги шериклар қанчалик ишонглигини яққол кўрсатади. Таниш-билишми доирасини кенгайтириш учун ахборот йиғишга тўғри келади. Душанба, пайшанба, жума ва дам олиш кунлари молиявий соҳада, кўчмас мулк ишларига воситачиликдан четда туринг.

• ЧАЁН — Юқори мансабдагилар билан тўқнашуларга «чап берсангиз», ҳафачилик ва асабийлашишларга ўрин қолмайди. Пайшанба кундан бошлаб молияга, оилангиз ишларига тааллуқли масалаларни вақтинча қолдирсангиз айни мuddао бўлур эди. Дам олиш кунлари муаммо ва масалаларни ҳал қилиш учун қулай бўлиши кутилмоқда.

• ҲОҚОРАТ — Кўпгина бахтли масалаларни чоршанбагача ҳал қилиш мумкин. Пайшанба кунли кўчмас мулк ёки оилавий мулк билан операциялар ўтказманг. Қулай вақтга қолдинг. Яъини, алоқаларингизни кенгайтиришга йўл очадиган ахборотларни тўплагаш ҳаракат қилинг.

• ТОҒ ЭЧКИСИ — Душанба, шеванба, пайшанба ва жума кунлари ҳамкасбларингиз баъзи бир найранглар кўрсатиши мумкин. Айниқса, ҳужжатларни расмийлаштиришга эътиборингизни қулайтиринг. Тасодифий танишлар воситасида яхши лавозимга эришишигиз мумкин.

• ҚОВГА — Ушбу кунларда юзга келадиган моддий масалалар сизни анча чарчатиши, соғлигингизга зарар етказиши мумкин. Кўчмас мулк билан боғлиқ масалаларни ва ишларни пайшанбадан бошлаб ҳафта охиригача ҳал қилишга ҳаракат қилинг.

• БАЛИК — Чоршанба ва пайшанба кунлари моддий-моявий ишларни режалаштирманг. Душанба, шеванба ва шанба кунлари ҳафтанинг асосий вазифаларини бажаришингиз мумкин. Агар омад сизга кулиб бокса, пул ва лавозим масалалари анангача олдингизда қўнланган турмайди.